

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

**VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ KONCEPCE
BOJE PROTI PROJEVŮM EXTREMISMU A
PŘEDSUDEČNÉ NENÁVISTI PRO ROK 2019**

**Ministerstvo vnitra
Odbor bezpečnostní politiky
Praha 2020**

Vyhodnocení plnění Koncepce boje proti projevům extremismu a předsudečné nenávisti pro rok 2019 bylo schváleno vládou dne . dubna 2020 usnesením č. .

Text neprošel jazykovou ani stylistickou úpravou.

OBSAH

1. Komunikací proti demagogii.....	5
2. Vědomostí proti totalitářům	9
3. Jednotná protiextremistická platforma	12
4. Odbornost a imunita	16
5. Pomoc obětem trestné činnosti.....	23
6. Protiextremistické aktivity nad rámec Koncepce boje proti extremismu pro rok 2019	25
6.1. Ministerstvo vnitra	25
6.1.1. Oblast prevence	25
6.1.2. Oblast výzkumu.....	27
6.1.3. Oblast vzdělávání	28
6.1.4. Oblast integrace cizinců	29
6.1.5. Oblast mezinárodní spolupráce	31
6.2. Ministerstvo práce a sociálních věcí	32
6.3. Ministerstvo kultury	33
6.4. Ministerstvo spravedlnosti	39
6.4.1. Státní zastupitelství	39
6.5. Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy	40
6.6. Úřad vlády	43

Úvod

Koncepce boje proti projevům extremismu a předsudečné nenávisti pro rok 2019 byla schválena usnesením vlády č. 286 ze dne 29. dubna 2019. Vyhodnocení vychází z pěti hlavních pilířů:

- 1) Komunikací proti demagogii.
- 2) Vědomostí proti totalitářům.
- 3) Jednotná protiextremistická platforma.
- 4) Odbornost a imunita.
- 5) Pomoc obětem trestné činnosti.

V druhé části dokumentu jsou uvedeny další aktivity uskutečněné orgány státní správy, které nejsou vždy primárně protiextremistické, boji s extremismem ale napomáhají.

Podkladovými materiály přispěli, kromě Ministerstva vnitra a Policie ČR, zástupci resortů státní správy, konkrétně spravedlnosti, obrany, školství, mládeže a tělovýchovy, kultury, práce a sociálních věcí a dále Úřadu vlády a Nejvyššího státního zastupitelství.

1. Komunikací proti demagogii

Základní údaje	
Číslo strategického cíle	č. 1
Název strategického cíle	Komunikací proti demagogii
Odůvodnění strategického cíle	Veřejnost má právo od relevantních státních institucí získávat průběžně informace o extremistické scéně a o protiextremistických aktivitách. Informování o extremistické scéně je zároveň jedním z nástrojů boje s extremistickými subjekty. Těžištěm aktivit extremistických subjektů je internet, zejména pak sociální sítě. Je třeba zintenzivnit úsilí k potírání nenávistných projevů na internetu. Zároveň je třeba reagovat na nenávistné mobilizační kampaně extremistů nabízením alternativ.
Specifický cíl	<ul style="list-style-type: none"> • Detailně, pravdivě a průběžně informovat veřejnost. • Efektivně postihovat nenávistné projevy na internetu. • Nabídnout alternativu k nenávistným mobilizačním kampaním.
Opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Pravidelná aktualizace stávajících informačních a analytických materiálů na webových stránkách. Zajištění jejich snadné dostupnosti. • Pravidelné publikování zprávy o scéně od Odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra. Doplnění informací o rizicích náboženského extremismu. • Aktivní kontaktování novinářů a zodpovědné poskytování informací s přidanou hodnotou. V případě informování o extremistické agresi volit ofenzivní přístup zohledňující, respektive předvídající, možné dopady těchto násilností. Platí zásada nulové tolerance vůči násilnostem ze strany extremistů. • Korektní informování o pachatelích z hlediska národnosti, respektive etnicity. • Pokračování v informační kampani o migraci a integraci cizinců. • Inovace policejní internetové Hotline pro hlášení nezákonného obsahu. • Komunikace s komerčními subjekty v případě výskytu nelegálních extremistických obsahů na Internetu. Ministerstvu vnitra poskytne součinnost v případě potřeby a v rámci své působnosti Ministerstvo průmyslu a obchodu. • Realizace systémových návrhů z Koncepce rozvoje schopností Policie ČR vyšetřovat kybernetickou kriminalitu.

	<p>Stabilizace specialistů na informační kriminalitu, zejména pak v rámci Sekce kybernetické kriminality Národní centrály proti organizovanému zločinu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajištění pokračování některých aktivit Kampaně proti rasismu a násilí z nenávisti (mediální kampaň HateFree Culture a mediace ve školách).
Způsob financování	Rozpočet Ministerstva vnitra, Policie ČR, Úřadu vlády.
Subjekty	
Odpovědný subjekt	Ministerstvo vnitra, Policie ČR, Úřad vlády.
Spolupracující subjekty	Ministerstvo průmyslu a obchodu.
Koordinační a kontrolní mechanismus	<ul style="list-style-type: none"> • Plnění úkolů v gesci Policie ČR bude kontrolováno a koordinováno Policejním prezidiem. • Plnění úkolů v gesci Ministerstva vnitra bude kontrolováno odbory bezpečnostní politiky, prevence kriminality a tisku a public relations. • Plnění úkolů v gesci Úřadu vlády bude kontrolováno Agenturou pro sociální začleňování.
Harmonogram	
Termín zahájení	1. 1. 2019
Termín dokončení (kontrolní)	31. 12. 2019

Způsob plnění:

Poskytování informací

Ministerstvo vnitra a Policie ČR:

Ze strany Ministerstva vnitra byly pravidelně podávány informace včetně kvartálních, resp. pololetních, zpráv. Většina informací je k dispozici ve specializované sekci k extremismu: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d> či v sekci zpravodajství. Rovněž docházelo k pravidelnému informování ze strany relevantních složek PČR. Pravidelně byly poskytovány informace zástupcům médií i široké veřejnosti. V rámci PČR se komunikaci s veřejností věnují kurzy pro velitele bezpečnostních opatření, kurzy pro antikonfliktní týmy a instrukčně metodická zaměstnání tiskových pracovníků. Pro potřeby PČR bylo k tomuto vytvořeno i několik metodických materiálů.

Činnost Centra proti terorismu a hybridním hrozbám

V roce 2019 Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám (dále jen „CTHH“) zaslalo přes 150 aktuálních informací a vypracovalo desítky podkladů a analýz pro vedení Ministerstva vnitra. Jak vedení Ministerstva vnitra, tak partnerům v bezpečnostní komunitě předalo přibližně 260 periodických informačních produktů. Členům **Odborné pracovní skupiny pro hybridní hrozby** zaslalo (nad rámec výstupů na jednáních skupiny) celkem pět mimořádných informací. Vypracovalo rovněž desítky materiálů pro jednání s národními i zahraničními partnery a podílelo se na organizaci několika zahraničních konferencí. Realizovalo přes 150 komunikačních aktivit (nejen skrze Twitter, ale také účastí na debatách s veřejností apod.).

Další aktivity CTHH v roce 2019 zahrnovaly posílený monitoring otevřených zdrojů se zaměřením na sledování možných hrozeb pro oblast voleb, včetně dezinformačních kampaní, kdy vypracovalo a předalo partnerům doma i v zahraničí celkem 10 analytických zpráv a několik dílčích informací; dále CTHH vypracovalo a předložilo vládě ke schválení **Akční plán boje proti terorismu 2019–2020** (schválený usnesením vlády z 26. srpna 2019 č. 592).

Úřad vlády:

Úřad vlády a zejména pak Agentura pro sociální začleňování pravidelně zveřejňovaly relevantní aktuální informace, k dohledání jsou např. na www.vlada.cz, či www.socialni-zaclenovani.cz.

Mediální kampaň HateFree Culture

V roce 2019 došlo k **finalizaci projektové žádosti pro Norské fondy** na návazný předem definovaný čtyřletý **projekt Místo pro všechny**, který bude úspěšné aktivity z předchozího projektu dále rozvíjet. Grant byl schválen a projekt má být realizován od 1. ledna 2020 do 31. prosince 2023. Po převedení Odboru pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR (Agentury) na Ministerstvo pro místní rozvoj se stane nositelem nového projektu tento úřad.

Kampaň působí na širokou veřejnost například prostřednictvím webových stránek (www.hatefree.cz). V roce 2019 kampaň nadále pravidelně přinášela příběhy konkrétních lidí z marginalizovaných skupin, jejichž hlas se v mainstreamových médiích příliš neobjevuje. Kampaň se zaměřovala na obsáhlé rozhovory s odborníky na různá aktuální témata (<https://www.hatefree.cz/blog>). Témata a příběhy, které kampaň prezentovala, často zaujala mainstreamová média, která příběhy dále publikovala. V rámci kampaně jsou provozovány také facebookové stránky **HateFree Culture** (<https://www.facebook.com/HateFreeCulture>), které jsou jedním z mála míst českého internetu, kde na témata vzájemného soužití probíhá nonstop moderovaná diskuse s denním zásahem několika desítek tisíc uživatelů. Měsíčně stránky v průměru zasáhnou 400–500 tisíc unikátních uživatelů. Ke konci roku 2019 měla kampaň na Facebooku 67.000 fanoušků. Kampaň působí také na sociální síti Twitter a Instagram. Vyvracení hoaxů a manipulací, kterými se kampaň zabývala v minulých letech, se v roce 2019 věnovala pouze okrajově, jelikož v této oblasti začaly působit i neziskové organizace, a to buď na bázi samotného vyvracení, nebo pořádáním vzdělávacích aktivit. Kampaň pokračovala v udržování a propagaci tzv. „**HateFree Zone**“, jako míst soužití bez násilí a nenávisti. Během roku 2019 jich přibýlo pouze pět, protože se tým kampaně potýkal s nedostatečnými personálními kapacitami. Ke konci roku těchto zón, podporujících nenásilné prostředí, bylo 305, mezi nimi například Velvyslanectví Kanady v ČR. Další rozvoj sítě je plánován v rámci návazného projektu. Tyto HateFree zóny, ke kterým patří např. kavárny, divadla, galerie, velvyslanectví, fakulty či kostely, deklarují, že je u nich vítán každý. Registrace k HateFree Zone je možná prostřednictvím internetového formuláře umístěného na stránkách [hatefree.cz](http://www.hatefree.cz) (<http://www.hatefree.cz/registrace-mista>). Seznam HateFree Zone je umístěn na webových stránkách. V roce 2019 proběhlo také 13 **HateFree Festů**, tedy rozličných festivalů, které se hlásí k myšlenkám kampaně. V roce 2019 se uskutečnily dvě „Otevřené snídaně“, kde se spolu setkávají a seznamují lidé různého původu a vyznání. Jedna z nich se konala v Praze, druhá v Brně. Členové týmu kampaně se pravidelně účastní veřejných debat, přednášek nebo setkání s odborníky, kde komunikují své zkušenosti a poskytují expertizu. V listopadu 2019 proběhla rozsáhlá facebooková **kampaň Jsme Česko**, která obsahovala 46 fotografií různorodých obyvatel České republiky, mezi kterými byli také

příslušníci menšin. Jejich vyjádření souvisela s připomenutím si 30. výročí demokracie v zemi. Kampaň pracovala se symbolem trikolóry jako jednoho z národních symbolů. Cílem bylo poukázat na to, že i tito lidé jsou součástí života v České republice. Kampaň pokračovala tvorbou krátkých dynamických videí, které představují dobré praxe nebo inspirativní příběhy o lidech z různých skupin a propagují tak podnětné vzájemné soužití i efektivní řešení potenciálních problémů. Tato videa si získala deseti tisíce zhlédnutí (https://www.facebook.com/pg/HateFreeCulture/videos/?ref=page_internal).

Policejní internetová hotline

Policejní internetová hotline ukončila svou činnost. Nově bude nahrazena spuštěním **aplikace pro podání elektronického trestního oznámení prostřednictvím Portálu občana**. V roce 2019 probíhaly přípravné práce za účasti relevantních pracovišť Ministerstva vnitra a Policie ČR. Spuštění projektu je plánováno na počátek roku 2020.

Nezákonný obsah na internetu

Otázka teroristického a násilně extrémistického obsahu online byla v roce 2019 aktuální i na evropské úrovni, s aktivní účastí ČR. Jednalo se jak o aktivity dlouhodobějšího charakteru (účast na pravidelných skupinách a formacích v rámci EU, či projednávání materiálů, jež navazovaly na činnost z předchozího roku), tak, ve světle vývoje – tedy několika útoků v EU i ve světě, které měly silný online komponent (např. útok v novozélandském Christchurch nebo německém Halle), o aktivity reagující právě na aktuální vývoj.

V roce 2019 i nadále probíhalo projednávání evropského návrhu nařízení o stahování teroristického obsahu online, kde se ČR pravidelně účastní vyjednávání, a kde aktivně hájí zájmy ČR. Vedle toho v rámci **EU Internet Fora** (spravuje Evropská komise) došlo k vypracování a schválení tzv. **EU Crisis Protocol**, jež vznikl v návaznosti na útok na Novém Zélandu, a jehož cílem je rychle a efektivně koordinovat práci v případech přeshraniční online krize s virálním potenciálem v oblasti terorismu a násilného extremismu, a zabránit tak masivnímu šíření teroristického materiálu online. Jedná se o nelegislativní materiál, ke kterému ČR vyjádřila dobrovolný závazek.

Právě útok na Novém Zélandu spustil na českých sociálních médiích a v rámci médií šířících nenávistné předsudky vlnu dezinformací a nenávistných komentářů. Ministr vnitra a policejní prezident v návaznosti na něj oznámili, že policie nebude tolerovat projevy souhlasu s terorismem a další nenávistně motivovanou trestnou činnost na internetu.

Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) uspořádalo několik **meziresortních jednání se zástupci online platform k dokumentům Evropské komise**, které se věnují boji proti nezákonnému obsahu na internetu, včetně nenávistných obsahů (sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru Regionů, materiál sloužící pro přípravu hodnocení dopadů k opatřením k dalšímu zlepšení efektivnosti boje proti nezákonnému obsahu online). Jedná se o návrhy opatření ke spolupráci online platform s vnitrostátními orgány a dalšími příslušnými subjekty. Jejich cílem je usnadnit a zintenzivnit transparentní provádění osvědčených postupů v oblasti prevence, odhalování a odstraňování nezákonného obsahu, dále pak znemožňování přístupu k němu, s důrazem na ochranu základních práv na internetu. Jejich záměrem je

rovněž upřesnit odpovědnost online platform. MPO se zapojilo do hodnocení dopadů k opatřením k dalšímu zlepšení efektivity boje proti nezákonnému obsahu online.

Komise publikovala v říjnu 2018 rovněž návrh nařízení, které řeší **spolupráci a činnost členských států a poskytovatelů hostingových služeb** s cílem snížit dostupnost teroristických obsahů online, zlepšit odezvu ze strany společností na hlášení zasílaná vnitrostátními orgány, jakož i jednotkou Europolu pro oznamování internetového obsahu, zlepšení využití dobrovolných proaktivních opatření ke zlepšení automatizovaného odhalování teroristického obsahu, zintenzivnit spolupráci mezi podniky, včetně vývoje „databáze hashů“ s cílem zabránit nahrávání známého teroristického obsahu na propojené platformy a zvýšit transparentnost veškerého úsilí v tomto směru. Komise chce uvedené problémy řešit a reagovat na výzvy členských států a Evropského parlamentu. Toto nařízení má přispívat k ochraně veřejné bezpečnosti a současně stanovit náležitá a účinná ochranná opatření s cílem zajistit ochranu dotčených základních práv. Ta zahrnují práva na ochranu soukromí a osobních údajů, právo na účinnou soudní ochranu, právo na svobodu projevu, a to včetně práva přijímat a rozšiřovat informace, práva na svobodu podnikání a zásady zákazu diskriminace.

2. Vědomostí proti totalitářům

Základní údaje	
Číslo strategického cíle	č. 2
Název strategického cíle	Vědomostí proti totalitářům
Odůvodnění strategického cíle	Nejúčinnější prevencí extremismu je vzdělávání. Prostřednictvím vzdělání si lidé dokáží vytvořit sami obranné mechanismy proti přejímání extrémních názorů. Potřeba vzdělání platí jak pro jeho příjemce, tak i pro ty, kteří ho nabízejí.
Specifický cíl	<ul style="list-style-type: none"> • Relevantní vzdělávací nabídka pro žáky a studenty. • Relevantní příprava pedagogů. • Kulturní, osvětové a jiné akce.
Opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora projektů primární prevence na školách a školských zařízeních zaměřených na prevenci kriminality, kde jednou z priorit je i oblast extremismu. • Plnění úkolů plynoucích z Národní strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže na období 2013 - 2018 a příprava nové Národní strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže na období 2019 – 2027. • Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence rizikového chování ve školách, školských zařízeních a v zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy zaměřené na oblast prevence

	<p>extremismu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktualizace stávajících informačních a analytických materiálů v rámci primární prevence extremismu na webových stránkách. • Zkvalitňování podmínek pro práci a výkon funkce školního metodika prevence a výchovného poradce. • Pokračování v systémové změně a podpoře kvality a aplikace třídnických hodin ve školách. • Podpora zavádění mediace jako prioritního způsobu řešení konfliktů.
Způsob financování	Rozpočet Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva kultury.
Subjekty	
Odpovědný subjekt	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo kultury a Úřad vlády.
Koordinační a kontrolní mechanismus	Kontrola vlastních či podpůrných aktivit v oblasti vzdělávání a prevence je v gesci relevantních odborů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva kultury a Úřadu vlády.
Harmonogram	
Termín zahájení	1. 1. 2019
Termín dokončení (kontrolní)	31. 12. 2019

Způsob plnění:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) každoročně vyhlašuje **dotační program na rozvoj primární prevence rizikového chování**. Pro rok 2019 byl vyhlášen dotační program, který cílí i na oblast prevence kriminality, do které spadá i prevence extremismu a předsudečné nenávisti. Původně alokovanou částku ve výši 20 milionů korun se podařilo navýšit o částku z nespotřebovaných nároků roku 2018, proto bylo možné podpořit projekty, které splnily parametry dotačního programu částkou ve výši 27.503.795,- Kč. Příjemci dotací byly školy, školská zařízení a nestátní neziskové organizace, které pracují s dětmi a mládeží a také kraje.

MŠMT v roce 2019 vydalo **Národní strategii primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže** v působnosti MŠMT na období 2019 – 2027 (dále jen „Strategie“). Strategie je zveřejněna na webových stránkách MŠMT. Úkoly obsažené ve Strategii plní MŠMT průběžně. V roce 2019 MŠMT koordinovalo a metodicky vedlo krajské školské koordinátory prevence, metodiky prevence v pedagogicko-psychologických poradnách a školní metodiky prevence, pro které uskutečnilo odborné porady a semináře. V rámci metodického vedení provedlo MŠMT aktualizaci metodických doporučení – Alkohol, Návykové látky, Tabák. K aktualizaci příloh bylo přistoupeno z důvodu potřeby vymezit aktuální terminologii a doplnit chybějící oblasti, které v původních verzích nebyly zpracovány (např. doplnění o aktuální kontakty a odkazy na doporučenou literaturu, o aktuální legislativní ukotvení problematiky apod.). V přílohách byla sjednocena terminologie a doplněny některé chybějící okruhy.

V roce 2019 bylo v rámci dotačního řízení na realizaci aktivit v oblasti rizikového chování **podpořeno i vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence rizikového chování** zaměřené na oblast prevence extremismu.

Vzdělávání školních metodiků prevence (včetně specializačního studia) a dalších pedagogických pracovníků i v oblasti prevence rizikového chování bylo financováno prostřednictvím šablon Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

Informační a analytické materiály na webových stránkách www.msmt.cz a www.prevence-info.cz jsou pravidelně aktualizovány a doplňovány. Tyto webové stránky jsou snadno dostupné všem subjektům v oblasti primární prevence i všem dalším zájemcům o tuto oblast.

Detailní informace k aktivitám MŠMT jsou uvedeny v kapitole 6.1.

Detailní informace k aktivitám Ministerstva kultury jsou uvedeny v kapitole 6.3.

Mediace ve školách:

Program **Mediace ve škole** vznikl jako součást projektu Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisli. Měl by být dále rozvíjen v rámci projektu Místo pro všechny (viz kapitola o projektu Hate Free). V roce 2019 pokračovala formou supervize, intervize, tréninků, konzultací a dalších rozvojových aktivit spolupráce s pěti pilotními školami ve Šluknovském výběžku, které prošly mediačním vzděláváním již v předchozím projektu. Metodika školní mediace tak byla dále rozšiřována o jedinečné poznatky z kontinuálního působení interních mediátorů (učitelů) a peer-mediátorů (žáků) v oblasti prevence konfliktů ve školách a efektivitu podpůrných opatření. Na všech pěti pilotních školách fungují mediační a peer-mediační týmy a mediace se postupně stává přirozenou součástí života těchto škol. Během roku 2019 narostl počet peer-mediátorů na téměř 80 žáků. Peer-mediační týmy se pravidelně scházejí 1-4x měsíčně a formou intervizních setkání monitorují vztahové klima ve škole a současně trénují mediační techniky. Mediátoři-učitelé jsou podporováni ke vzájemné spolupráci mezi těmito pěti zapojenými školami. Tým žáků se postupně obměňuje (odchod žáků devátých tříd na střední školy a příchod nových zájemců o peer-mediaci). Agentura pomáhala školám nastavit pravidelnou spolupráci se svými peer-mediačními žakovskými týmy a nastavit trvalou udržitelnost mediačních a peer-mediačních aktivit na škole (zejména nábor a zaškolení nových peer-mediátorů tak, aby v každé třídě druhého stupně vždy alespoň dva fungovali). Na ZŠ Krásná Lípa pokračoval nepovinný předmět Mediace, na ZŠ U Nemocnice v Rumburku probíhaly Mediační dílny formou kroužku, ZŠ Jiřikov otevřela kroužek Mediace a na Gymnáziu Varnsdorf se uskutečnily mediační tréninky pro stávající i nové peer-mediátory, vedené jednou z peer-mediátorek. Tyto jedinečné poznatky získávané z pilotních škol budou základním východiskem pro implementaci programu do dalších škol v rámci nového předem definovaného projektu Místo pro všechny. Projektové aktivity v něm budou cílit na vytvoření infrastruktury pro poskytování programu Mediace ve škole dalším základním a středním školám, a přímo do programu bude zapojeno dalších 40 škol.

3. Jednotná protiextremistická platforma

Základní údaje	
Číslo strategického cíle	č. 3
Název strategického cíle	Jednotná protiextremistická platforma
Odůvodnění strategického cíle	Extremisté mj. zneužívají pocitu ohrožení v rámci veřejnosti. Je třeba, aby stát zaštilil aktivity k prevenci kriminality zejména v souvislosti se sociálně vyloučenými lokalitami, dále pak integrační aktivity pro menšiny a cizince. V neposlední řadě pak musí stát poskytovat pomoc a podporu územní samosprávě. Krajům a obcím je třeba rovněž poskytovat pomoc v oblasti shromažďovací agendy.
Specifický cíl	<ul style="list-style-type: none"> • Prevence sociálně patologických jevů, zejména v sociálně vyloučených lokalitách. • Tlumení antagonismů ve společnosti prostřednictvím začleňování menšin a cizinců. • Pomoc územní samosprávě při prevenci sociálně patologických jevů a při zvládnání extremistických shromáždění. • Prevence radikalizace.
Opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Plnění úkolů ze Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 – 2020 a navazujícího Akčního plánu. • Plnění úkolů Akčního plánu Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2016 – 2020. • Plnění úkolů ze Strategie romské integrace do roku 2020. • Plnění úkolů z Akčního plánu Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020. • Plnění úkolů ze Strategie migrační politiky ČR. • Prohlubovat aktivní integrační politiku, pokračovat v podpoře projektů integrace cizinců (rozvoj systému integrované péče o cizince, podpora sítě regionálních Center na podporu integrace cizinců, obcí i nevládních organizací, monitoring, osvěta a vzdělávání). • Metodická pomoc krajům, obcím a Policii ČR v oblasti shromažďovací agendy ze strany Ministerstva vnitra. • Podpora zavádění probačních a resocializačních programů pro mladistvé i dospělé pachatele a týmů pro mládež a jejich prostřednictvím tak přispívat ke snížení rizika páchané trestné činnosti. • Aktivity k detekování a prevenci radikalizace ve věznicích (monitoring, vzdělávání, spolupráce relevantních subjektů, přejímání zahraničních zkušeností). • Pokračování v pravidelné komunikaci a sdílení informací mezi lokálními konzultanty, styčnými důstojníky a sociálními

	<p>pracovníky.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zpracování Koncepce prevence náboženského extremismu.
Způsob financování	Rozpočet Ministerstva vnitra, Úřadu vlády, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva spravedlnosti, příp. dalších subjektů.
Subjekty	
Odpovědný subjekt	Ministerstvo vnitra, Úřad vlády, Ministerstvo práce a sociálních věcí.
Spolupracující subjekty	Subjekty zodpovědné za úkoly obsažené v jednotlivých strategických dokumentech.
Koordinační a kontrolní mechanismus	Gestorem kontroly úkolů ze Strategie prevence kriminality je Republikový výbor pro prevenci kriminality, ze Strategie migrační politiky odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra, ze Strategie boje proti sociálnímu vyloučení a ze Strategie romské integrace je Agentura pro sociální začleňování, ze Strategie sociálního začleňování Ministerstvo práce a sociálních věcí. Kontrola a koordinace plnění úkolů v oblasti shromažďovací agendy je v gesci odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra. Kontrola plnění úkolů v oblasti probace je v gesci Probační a mediační služby. Oblast radikalizace ve věznicích je v gesci Ministerstva spravedlnosti, respektive Vězeňské služby ČR.
Harmonogram	
Termín zahájení	1. 1. 2019
Termín dokončení (kontrolní)	31. 12. 2019

Způsob plnění:

Bližší informace ke strategickým dokumentům Strategie romské integrace do roku 2020, z Akčního plánu Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020 a ze Strategie migrační politiky ČR lze nalézt na: <https://www.databaze-strategie.cz>.

Aktivity Ministerstva vnitra související s prevencí kriminality a integrací menšin a cizinců jsou uvedeny v kapitole 6.1.

Informace o dalších aktivitách Agentury pro sociální začleňování jsou uvedeny v kapitole 6.6.

Informace o aktivitách Ministerstva práce a sociálních věcí jsou uvedeny v kapitole 6.2.

Shromažďovací agenda

Ze strany Ministerstva vnitra byla v této oblasti průběžně poskytována metodická pomoc obcím a Policii ČR.

Probace

Probační a mediační služba (dále jen „PMS“) se dlouhodobě podílí na zavádění probačních a resocializačních programů pro mladistvé pachatele a týmů pro mládež, a to zejména zapojením do procesů dotačního a akreditačního řízení pro tyto programy a dále pak svými projektovými činnostmi a svou účastí v expertních skupinách.

Akreditační a dotační řízení pro probační programy určené mladistvým pachatelům a resocializační programy určené dospělým pachatelům

V roce 2019 bylo z dotačního titulu Ministerstva spravedlnosti podpořeno devět akreditovaných probačních programů určených mladistvým pachatelům trestné činnosti.

Od roku 2017 uděluje Ministerstvo spravedlnosti akreditace a dotace také resocializačním programům pro dospělé pachatele trestné činnosti (např. programy zaměřené na snížení agresivity, na přijetí odpovědnosti za trestný čin apod.). Pro rok 2019 byla dotace udělena devíti akreditovaným programům. Tyto programy sice nejsou specificky zacíleny na řešení extremismu, ale řada z nich prostřednictvím kognitivně behaviorálního přístupu, individuálních a skupinových setkání i práce s rodinou usiluje také o změnu chování a postojů těchto pachatelů k etnickým a dalším minoritám.

Projektová činnost PMS

V roce 2019 pokračovala PMS v realizaci projektu „**Na Správnou cestu! II**“, který navazuje na projekt „Na Správnou cestu!“ úspěšně realizovaný v letech 2012–2015. Projekt se zabývá rozvojem inovativních způsobů řešení kriminality mládeže a jejich zaváděním do praxe. Jeho součástí je rozšíření činnosti „Týmů pro mládež“, realizace programu „Proti násilí“, „Rodinné skupinové konference“ a v neposlední řadě také posílení odborné spolupráce mezi institucemi. Cílem projektu je rozvoj multidisciplinární spolupráce v oblasti práce s ohroženou mládeží a snížení agresivity a recidivy.

Program „**Proti násilí**“, určený mladistvým pachatelům dopouštějícím se násilného jednání, využívá kognitivně behaviorálního přístupu a spolupráce s rodinou mladistvého pachatele. Nyní je realizován ve třech lokalitách, a to na Brněnsku, Ostravsku a v severních Čechách, přičemž platí, že PMS realizuje také běhy programu pro cílovou skupinu mladých dospělých pachatelů. Program je postavený převážně na individuální, ale také skupinové práci s klienty, v případě mladistvých využívá mimo to i práci s jejich rodinami.

Program „**Rodinné skupinové konference**“ je zaměřen na mládež páchající trestnou činnost. Vychází z principu restorativní justice, podle kterého jsou do procesu řešení následků trestného činu zapojeny tímto činem dotčené osoby a jejich nejbližší okolí – pachatel, oběť a komunita. PMS do konce roku 2019 zapojila do tematického vzdělávání celkem 75 probačních úředníků, kteří jsou připraveni konference realizovat. PMS zároveň v roce 2019 vyslala další skupinu 12 probačních úředníků, kteří tímto vzděláváním prošli, na zahraniční studijní cestu do irského Dublinu a Limericku za účelem získání další dobré praxe z realizace restorativních programů pro mládež.

Projekt také usiluje o rozvoj „Týmů pro mládež“. V roce 2019 koordinátoři týmů působili celkem v 11 soudních okresech, a to v Opavě, v Náchodě, Pardubicích, v okrese Plzeň-město a Brno-venkov, v Jeseníku, v Šumperku, ve Žďáru nad Sázavou, v Olomouci, v České Lípě a v soudním obvodu Praha 9.

Radikalizace

Tématu radikalizace se intenzivně věnovala **specializovaná pracovní skupina**. Výsledkem její práce má být zpráva o stavu radikalizace s návrhy opatření, která se bude předkládat Bezpečnostní radě státu.

Dlouhodobě a systematicky se otázkou radikalizace ve věznicích zabývá Vězeňská služba ČR a další státní subjekty. Náplní jejich práce je mj. i koncipování deradikalizačních intervenčních aktivit.

V roce 2019 pokračovala v rámci celoživotního vzdělávání realizace tří denního vzdělávacího kurzu pro zaměstnance **Vězeňské služby ČR** „Identifikace příznaků radikalizace v prostředí věznic České republiky“ na půdě Policejní akademie v Praze. V roce 2019 se uskutečnily dva běhy pro 58 zaměstnanců. Mimo výše uvedené se podařilo v roce 2019 ve spolupráci s Odborem bezpečnostního ředitele Středočeského kraje a Českým vysokým učením technickým v Praze zajistit školení ve věznicích v Příbrami, Oráčově, Vinařicích a Jiřicích. Akademie Vězeňské služby ČR ve Stráži pod Ralskem v rámci základní odborné přípravy (dále jen „ZOP“) typu A pro příslušníky Vězeňské služby ČR vyučuje téma radikalismu a extremismu v předmětu Profesní etika, též v rámci ZOP typu B pro zaměstnance Vězeňské služby ČR je téma extremismu a radikalismu vyučováno v předmětu Profesní etika.

Radikalizací ve věznicích se zabývá rovněž **Probační a mediační služba**. Její odborníci jsou zastoupeni v mezinárodní organizaci **Radicalisation Awareness Network** (dále jen „RAN“), konkrétně v podskupině Probation and Prisons. Pracovní skupina se zabývá radikalizací ve vztahu k práci s odsouzenými ve věznicích a v rámci činnosti probační služby. Cílem setkání je vzájemná výměna informací o přístupech v praxi a tvorba doporučení k vytvoření účinné strategie a dobré praxe, kterou by mohly jednotlivé členské země dále tvořit a rozvíjet. Skupina se zaměřuje na programy snižující riziko radikalizace odsouzených během výkonu trestu ve vězení, opatření přispívající ke snížení rizik spojených s propuštěním těchto pachatelů z vězení na svobodu a zvýšení znalostí o podobě a účinnosti programů prevence radikalizace odsouzených a programů pro již radikalizované pachatele.

V roce 2019 proběhly vzdělávací akce zaměřené na detekci radikalizace ve spolupráci s Českým vysokým učením technickým zaměřené na probační úředníky a asistenty. Byly zrealizovány tři běhy školení s externími odborníky. Školení absolvovalo 103 zaměstnanců PMS. Na každém středisku PMS je v tuto chvíli proškolený minimálně jeden zaměstnanec. Zaměstnanci získali kompetenci adekvátněji identifikovat riziko radikalizace a extremismu u klientů a zahrnout je do probační práce, přičemž mají možnost v každém soudním kraji obrátit se na interního specialistu. Na všech střediscích je také k dispozici odborná literatura k tématu.

Relevantní státní instituce participují na projektu Českého vysokého učení technického „**Detekce radikalizace v kontextu ochrany obyvatelstva a měkkých cílů před násilnými incidenty**“.

4. Odbornost a imunita

Základní údaje	
Číslo strategického cíle	č. 4
Název strategického cíle	Odbornost a imunita
Odůvodnění strategického cíle	V době dynamicky se rozvíjející a měnící extremistické scény je třeba, aby odpovědné bezpečnostní složky a orgány činné v trestním řízení dokázaly na nové trendy odpovídajícím způsobem reagovat. Nutností je zajistit pro ně odpovídající podmínky k výkonu jejich práce. Rovněž je potřeba ochránit bezpečnostní složky od případné infiltrace extremisty.
Specifický cíl	<ul style="list-style-type: none"> • Proškolení a trénink bezpečnostních a justičních expertů. • Systémové zajištění odpovídajících podmínek pro jejich práci. • Zabránění infiltraci extremistů do bezpečnostních složek, zabránění možnému působení extremistů a vytváření extrémistických názorů v bezpečnostních složkách. • Zvládání veřejných shromáždění organizovaných extremisty. • Pokračování v protiteroristických opatřeních a v aktivitách na ochranu měkkých cílů.
Opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Pokračování školení velitelů bezpečnostních opatření. • Pokračování školení pro specialisty Služby kriminální policie a vyšetřování. Zajištění distribuce metodických materiálů k extremismu. • Vzdělávací aktivity pro členy Antikonfliktních týmů. • Distribuce a využívání nových metodických materiálů k extremismu pro uniformovanou i neuniformovanou policii. • Zjednodušení, zefektivnění a propojení systému policejních evidencí. • Změna systému vykazování policejních statistik. Úprava relevantních policejních formulářů. • Rozšíření dostupnosti statistických dat o trestné činnosti s extremistickým podtextem; propojení statistik kriminality, aby bylo možné dohledat a analyzovat průběh jednotlivých trestních řízení. • Operativní rozpracování trestné činnosti s extremistickým podtextem. • Spolupráce uniformované i neuniformované složky policie s dalšími partnery v oblasti sociálního začleňování. • Vytváření platform spolupráce mezi krajskými koordinátory pro romské záležitosti, styčnými důstojníky pro národnostní menšiny Policie ČR a manažery prevence

	<p>kriminality.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Důraz na trestnou činnost s extremistickým podtextem na Internetu a sociálních sítích. • Společné vzdělávací aktivity pro policejní specialisty na extremismus a justiční pracovníky. Např. formou společných instrukčně metodických zaměstnání. • Zařazení problematiky extremismu, rasismu a xenofobie do vzdělávacího plánu Justiční akademie v roce 2018. • Pokračování v nastavených opatřeních proti infiltraci extremistů do bezpečnostních sborů a proti možnému působení extremistů či šíření extremistických názorů v bezpečnostních sborech (Policie ČR, Hasičský záchranný sbor ČR, Vězeňská služba ČR, Celní správa ČR) a Armádě ČR. Tímto jsou myšleny lustrace, preventivní, vzdělávací, organizační, legislativní či jiné aktivity. • Pomoc Policie ČR obecním policiím v otázkách bránění infiltraci extremistů do obecních policií. • Prohlubování spolupráce pořádkové policie a Služby kriminální policie a vyšetřování při bezpečnostních opatřeních, zejména v oblasti předávání informací mezi jednotlivými součástmi. • Důsledný postih trestné činnosti během shromáždění s extremistickým prvkem. Důsledná dokumentace a následně vyhodnocování trestné činnosti. • Využívání Antikonfliktních týmů v rámci zvládnutí extremistických akcí. • Komunikace s partnery z územní samosprávy i neziskového sektoru při předcházení extremistickým akcím. • Naplňování úkolů v rámci Koncepce rozvoje Policie ČR do roku 2020, která zohledňuje boj proti terorismu a extremismu. • Naplňování úkolů v rámci Akčního plánu pro boj s terorismem pro léta 2016 – 2018 a v rámci Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017 – 2020.
Způsob financování	Rozpočet Ministerstva vnitra, Ministerstva obrany, Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva financí.
Subjekty	
Odpovědný subjekt	Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo financí.
Koordinační a kontrolní mechanismus	Gestorem policejních úkolů jsou celostátní útvary (Národní centrála proti organizovanému zločinu), Policejní prezidium a Krajská ředitelství policie. V otázce menšin se předpokládá spolupráce s Úřadem vlády, zejména Agenturou pro sociální začleňování). V rámci resortu Ministerstva vnitra pomáhá s plněním těchto úkolů odbor bezpečnostní politiky. Gestorem justičního vzdělávání je Justiční akademie. Kontrola a

	koordinace protiinfltračních opatření je v gesci Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR, Vězeňské služby ČR, Celní správy ČR, dále pak Armády ČR s pomocí Ministerstva obrany, Vojenského zpravodajství a Vojenské policie. Gestorem Akčního plánu pro boj s terorismem pro léta 2016 – 2018 a Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017 – 2020 je Ministerstvo vnitra.
Harmonogram	
Termín zahájení	1. 1. 2019
Termín dokončení (kontrolní)	31. 12. 2019

Způsob plnění:

Aktivity v rámci Policie ČR

Ve sledovaném období probíhala **standardizovaná školení velitelů bezpečnostních opatření** (31 absolventů), **specialistů na extremismus a násilí z nenávnsti** (34 absolventů) a **členů Antikonfliktních týmů** (16 absolventů základního kurzu a 11 absolventů navazujícího pokročilého kurzu). Školení specialistů Služby kriminální policie a vyšetřování se zaměřovalo zejména na trestnou činnost na internetu.

Ve spolupráci s Ředitelstvím služby pořádkové policie a Útvarem pro vzdělávání byl zahájen kurz **Prevence a identifikace radikalizace**, který je určen pro všechny policisty a jehož cílem je seznámit je s hlavními hrozbami a riziky radikalizace, znaky a postupy a v neposlední řadě i činnostmi specialistů na extremismus.

V rámci školení policistů jsou distribuovány aktualizované metodické materiály.

Detailní informace týkající se vzdělávání a výzkumu v rámci resortu Ministerstva vnitra jsou uvedeny v kapitolách 6.2. a 6.3.

Problematicke propojování policejních evidencí se dlouhodobě věnuje tým odborníků na Policejním prezidiu.

Byly provedeny dílčí změny ve vykazování policejních statistik. V roce 2020 je záměrem kompletně aktualizovat statistické číselníky související s nenávnstnou trestnou činností.

Projekt **Rozvoj a inovace statistik kriminality** má za cíl vytvořit souhrn návrhů na změnu sledování kriminality, přestupků a správních postihů pro potřebu trestní politiky, které povedou k rozšíření dostupnosti dat, propojení statistik různých subjektů a umožnění snadného dohledání a analýzy průběhu jednotlivých trestních řízení. Důvodem je především zmírnění administrativní zátěže ve vykazování statistik kriminality a zefektivnění celého systému zadávání a sdílení dat s důrazem na ušetření prostředků i lidské práce. Jedním z hlavních přínosů je také přizpůsobení systému pro sdílení dat s relevantními mezinárodními institucemi a organizacemi (např. Eurostat). Sestavení projektu předcházelo ustanovení meziresortní pracovní skupiny. Vláda svým usnesením uložila jednotlivé varianty v

následných analýzách rozpracovat a přijít s finálním řešením propojení statistik kriminality včetně legislativních a nelegislativních opatření a odhadu nákladnosti celého řešení i s odhadem dlouhodobých úspor.

Usnesení vlády tak ukládá v rámci projektu splnění následujících čtyř úkolů:

- Analýza současných statistických informačních systémů resortů vnitra a spravedlnosti.
- Architektonický návrh nového informačního systému.
- Legislativní analýza.
- Analýza finančních a dalších nákladů včetně jejich možného krytí.

Nad rámec úkolů uložených vládou vznikla také platforma na sjednocení terminologie a metodologie. V roce 2019 proběhlo několik jednání pracovní skupiny, zaměřených na sjednocení terminologie a metodologie nového systému a k plnění prvního úkolu (analýza současných systémů).

Policejní práce s menšinami

Základním koncepčním materiálem, z kterého aktivity ministerstva a Policie ČR v oblasti policejní práce s menšinami vycházejí, je **Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám** pro období do roku 2020 (dále jen „Strategie“), a Akční plán do roku 2020 k této Strategii. Tato navazuje na předchozí strategické dokumenty Ministerstva vnitra týkající se činnosti policie ve vztahu k menšinám a zohledňuje aktuální vývoj a měnící se společenské podmínky. Mezi hlavní cíle pro toto období bylo identifikováno zvyšování důvěry mezi Policií ČR a příslušníky menšin a prohlubování odborných kompetencí příslušníků Policie ČR pro práci s menšinami. Podpora vzdělanosti a zkvalitnění podmínek pro výkon činnosti na úseku menšin, mezi které se řadí rovněž osoby nebo skupiny ohrožené sociálním vyloučením a cizinci, patří mezi oblasti, kterým je věnována zvýšená pozornost.

Ministerstvo vnitra, jakožto věcný gestor pro práci Policie ČR na úseku menšin, metodicky zaštiťuje **institut styčného důstojníka pro menšiny**. Styčný důstojník pro menšiny je ustanoven při jednotlivých krajských ředitelstvích policie pod odborem služby pořádkové policie na základě dvou pokynů policejního prezidenta. Společně s ustanovenou pracovní skupinou ve vztahu k menšinám monitorují, analyzují a vyhodnocují bezpečnostní situaci ve svém kraji. Souběžně Strategie klade důraz na komplexnější spolupráci s orgány státní správy, samosprávy, neziskovými nevládními organizacemi a dalšími zainteresovanými subjekty, např. krajskými koordinátory pro romské záležitosti, lokálními poradci Agentury pro sociální začleňování, manažery prevence kriminality, neziskovými organizacemi, pracovníky Probační a mediační služby ČR apod.

V průběhu roku 2019 pořádalo Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Policejním prezidiem celorepublikové instrukčně metodické zaměstnání (dále jen „IMZ“) pro styčné důstojníky pro menšiny a členy jejich pracovních skupin. Cílem těchto IMZ bylo prohlubování znalostí a odborných kompetencí souvisejících s plněním činností Policie ČR na úseku menšin, byla představena např. menšinová specifika osob z třetích zemí (konkrétně Ukrajina, Čína, Blízký východ), práce cizinecké policie, problematika možné radikalizace ve věznicích, oblasti podpory integračních mechanismů ČR, vzdělávací aktivity ve státní správě apod.

V roce 2019 došlo k ustanovení **Pracovní skupiny pro bezpečnost při Radě vlády pro záležitosti romské menšiny**, kde jako zástupci byli nominováni rovněž zástupci Ministerstva vnitra a Policejního prezidia ČR.

Ministerstvo vnitra dále uspořádalo již 4. pracovní setkání styčných důstojníků pro menšiny a krajských koordinátorů pro romské záležitosti. Dvoudenní pracovní setkání se uskutečnilo v úzké spolupráci se zástupci Sekretariátu Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a její Pracovní skupiny pro bezpečnost. Cílem bylo prohloubení stávající spolupráce, představení aktualit z krajů a diskuze ohledně fenoménu migrace a možnostech rozšíření spolupráce i na další významné lokální, regionální i celorepublikové aktéry.

V roce 2019 byly dále uskutečněny další čtyři běhy vzdělávacího programu „**Kurz interkulturních kompetencí**“, který byl v dubnu 2018 registrován do vzdělávacího systému Policie ČR. Unikátní vzdělávací program je vedený formou interaktivních sebezkušenostních tréninků s prvky zážitkové pedagogiky s důrazem na rozvíjení kompetencí v oblasti menšinové problematiky.

Rok 2019 nepřinesl extremistická shromáždění, která by svou rizikovostí či rozsahem vybočovala z let předchozích. Při jejich zvládnutí postupovaly jednotlivé policejní útvary podle standardizovaných interních pokynů.

Úkoly v rámci Koncepce rozvoje Policie ČR do roku 2020, Akčního plánu pro boj s terorismem a Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017 – 2020 byly průběžně plněny. Detailní informace jsou obsaženy v samostatném vyhodnocení těchto dokumentů (Koncepce rozvoje Policie ČR je vyhodnocována každoročně, Koncepce ochrany měkkých cílů bude vyhodnocena v rámci navazujícího dokumentu).

Detailní informace v rámci resortu Ministerstva vnitra týkající se výzkumu a vzdělávání jsou uvedeny v kapitolách 6.2. a 6.3.

Vzdělávání pracovníků justice

Stran aktivit státního zastupitelství v oblasti nenávislných trestných činů nutno zmínit v první řadě podepsání **Memoranda o porozumění** uzavřeného v březnu 2019 mezi Nejvyšším státním zastupitelstvím, Justiční akademií ČR a Úřadem pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR) při Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) o implementaci **Programu školení pro státní zástupce ve věci trestných činů páchaných z nenávislosti** (Program PAHCT). Na základě tohoto memoranda se v červnu 2019 na půdě Nejvyššího státního zastupitelství uskutečnilo setkání se zástupci ODIHR, v rámci něhož se diskutovalo především o podobě „manuálu“ pro implementaci Programu PAHCT a rámcové podobě samotných školení, která by měla být uspořádána v průběhu roku 2020, ale rozprava proběhla také ohledně specifíků trestných činů z nenávislosti páchaných v prostředí České republiky. Na daném setkání bylo dohodnuto i vytvoření Národní pracovní skupiny pro implementaci PAHCT, přičemž jako možní členové byly zvacím dopisem nejvyššího státního zástupce osloveny instituce jako Ústavní soud, Nejvyšší soud, Kancelář veřejného ochránce práv, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo vnitra, Úřad vlády ČR (Rada vlády pro lidská práva), Policejní prezidium, Generální inspekce bezpečnostních sborů, In IUSTITIA, Federace židovských obcí a Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity. Na podkladě dané osnovy proběhnou v roce 2020 školení státních zástupců, resp. v únoru 2020 se

v prostorách Justiční akademie ČR v Kroměříži nejprve uskuteční školení samotných lektorů, kteří budou následně odborně zaškolovat zástupce jednotlivých státních zastupitelství.

Kromě shora uvedených intenzivních aktivit Nejvyššího státního zastupitelství byla dne 16. října ve spolupráci s Ústavním soudem a Veřejnou ochránkyní práv uspořádána konference „**Nenávist na internetu**“, která se konala v prostorách Ústavního soudu a na níž se svými příspěvky vystoupili nejen zástupci uspořadatelů, ale i reprezentanti Ministerstva vnitra, Evropského soudu pro lidská práva, Evropské komise, Policie ČR, neziskového sektoru či zahraničního pohledu na danou tematiku.

Relevantní vzdělávací akce pod hlavičkou Justiční akademie:

- Dne 20. února v Praze proběhl jeden jednodenní společný seminář pro zástupce státního zastupitelství, soudů, Policie ČR, Vězeňské služby ČR, Probační a mediační služby na téma „**Detekce radikalizace**“, zaměřený na příčiny, formy a fáze radikalizačního procesu, způsoby detekce radikalizace, radikalizaci ve virtuálním prostoru a činnost orgánů činných v trestním řízení v souvislosti s radikalizací osob. Celkový počet účastníků: 53.
- Dne 14. května a 15. května (Praha) a 20. listopadu a 21. listopadu v Olomouci proběhly čtyři jednodenní semináře na téma „**Kybernetická kriminalita – zneužívání IT prostředků v páchání trestné činnosti**“, zaměřené na fungování internetových prohlížečů, darknet, kyberbezpečnost, shromažďování a sdílení osobních dat, anonymizaci v síti internet, šifrování, možnosti a způsoby zajištění dat v kyberprostoru, freezing, úlohu Policie ČR při vyšetřování kybernetické trestné činnosti, OSINT a virtuální měny. Celkový počet účastníků: 404.
- Dne 14. listopadu v Praze proběhl jednodenní seminář „**Kyberkriminalita. Nenávistné projevy na sociálních sítích**“. Celkový počet účastníků: 74.
- Dne 10. a 12. června v Přední Labské proběhlo třídní školení trestních soudců v obvodu Krajského soudu v Hradci Králové a jeho pobočky v Pardubicích, které se věnovalo i problematice extremismu, radikalismu a trestných činů z nenávisti. Počet účastníků: 50.
- Čeští zástupci se zúčastnili dvou odborných jazykových kurzů ve slovenské Omšenie, zaměřené mimo jiné i na problematiku „Trestná činnost z nenávisti a extremismus“.

Opatření k zamezení infiltrace:

Policie ČR a Hasičský záchranný sbor ČR:

Opatření bylo plněno **průběžně na základě nastavených pravidel** v rámci personálních pracovišť a Služby kriminální policie a vyšetřování. V případě potřeby Policie ČR asistuje i obecním policiím. Policejní specialisté na extremismus se intenzivně podíleli na přednáškové činnosti pro jiné bezpečnostní složky.

Vězeňská služba ČR:

Systém bránění infiltraci extremistů je u Vězeňské služby ČR dlouhodobě nastaven a je ošetřen i interním nařízením. Vězeňská služba je oprávněna si vyžádat výpis z relevantních evidencí. Uchazeč o přijetí do pracovního poměru k Vězeňské službě ČR rovněž prohlašuje čestným prohlášením, že „nepodporuje, nepropaguje nebo nesympatizuje s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování práv a svobod člověka, nebo které hlásá národnostní,

náboženskou nebo rasovou zášť vůči jiné skupině osob“. Současně s výše uvedenými kroky jsou také využívány možnosti psychologa při posuzování osobnostní způsobilosti uchazečů.

Celní správa ČR:

Z hlediska zamezení infiltrace extremistů byly průběžně prováděny organizační, preventivní a vzdělávací aktivity. Z pohledu organizačních aktivit se v hodnoceném období jednalo o nastavení změn v systému řízení, identifikace a eliminace rizik, jehož nedílnou součástí je kategorie bezpečnostních rizik resp. rizik v užším či širším vztahu k extremismu (aktivní střelec, xenofobie, extremismus, terorismus, rasismus, náboženská nesnášenlivost a další). Tématu extremismu je věnován vnitřní normativní akt řízení. Detekci anomality a extremity v osobnosti uchazečů o práci u celní správy napomáhá i personálně diagnostická procedura. Vzdělávací aktivity související s extremismem byly věnovány zejména instruktorům služební přípravy či personalistům. Zvýšená pozornost byla věnována i oblasti kybernetické bezpečnosti.

Armáda ČR:

Resort Ministerstva obrany dlouhodobě a systematicky plní opatření mající za cíl zabránit infiltraci extremistů. Po dobu několika let je nastavena účinná spolupráce Vojenské policie s Policií ČR. Pečlivě jsou ošetřeny i vzdělávací aktivity věnované extremismu a předsudečné nenávisti. V roce 2019 bylo prostřednictvím Agentury personalistiky AČR v rámci obligatorních vzdělávacích aktivit v oblasti prevence rizikového chování realizováno u jednotlivých organizačních celků rezortu MO celkem 76 vzdělávacích tematicky zaměřených aktivit. Občanští zaměstnanci a státní zaměstnanci nově nastupující do pracovního nebo služebního poměru v rezortu MO, jimž je stanovena povinnost zúčastnit se proškolení v oblasti prevence rizikového chování, byli seznámeni s problematikou extremismu a předsudečné nenávisti v rámci celorezortního semináře pro nově příchozí zaměstnance, popř. v rámci proškolení příslušným výkonným orgánem pro prevenci u vlastního organizačního celku rezortu MO. Rezortní intranetové stránky k prevenci rizikového chování, které jsou dostupné veškerému personálu rezortu MO, byly průběžně doplňovány aktuálními informacemi k realizaci úkolů prevence kriminality a boje proti extremismu stanovených rezortu MO příslušnými usneseními vlády.

Obecní policie

Poslanecká sněmovna se v roce 2019 zabývala poslaneckým návrhem novely zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 550). Tento návrh mimo jiné zpřísňuje kritéria bezúhonnosti a spolehlivosti kladená na strážníky obecních policií. Spolehlivým pro potřeby zákona o obecní policii by nově neměl být takový strážník nebo čekatel, u něhož zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že založil, podporuje, propaguje nebo veřejně sympatizuje s hnutím, které směřuje k potlačování práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, náboženskou anebo rasovou zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob.

Návrh zákona o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky

V závěru roku 2019 byl skupinou poslanců předložen návrh zákona o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky (sněmovní tisk 669). Tento návrh úzce vychází z návrhu zákona, který připravovalo Ministerstvo vnitra a mělo jej do konce roku 2019 předložit vládě. Návrh mimo jiné obsahuje jednoznačný zákaz ozbrojených skupin, jejich organizování, vyzbrojování a účast na nich. Aby byla taková skupina, formální i neformální, považována za zakázanou, musí mít povahu paramilitární ozbrojené složky, být určena k ozbrojenému prosazování cílů založených na politické, náboženské nebo jiné ideologii, a zároveň nakládat se zbraněmi či usilovat o získání přístupu ke zbraním, nebo organizovat osoby, které zbraněmi nakládají.

5. Pomoc obětem trestné činnosti

Základní údaje	
Číslo strategického cíle	č. 5
Název strategického cíle	Pomoc obětem trestné činnosti
Odůvodnění strategického cíle	Klíčovým úkolem boje proti extremismu je zajištění ochrany a pomoci potenciálním obětem trestné činnosti. Tyto oběti jsou často z řad různých minorit. Jsou mnohdy ve znevýhodněné pozici oproti zástupcům majority. Z různých důvodů (jazykový deficit, nedůvěra ve státní orgány, neochota veřejně zmiňovat důvody, pro které se staly obětmi trestné činnosti ad.) trestnou činnost často ani neoznamují, hovoříme proto o její vysoké latenci. Jedná se o zvláště zranitelnou skupinu, jejíž členové se mohou stát oběťmi jenom z důvodu příslušnosti k nějaké menšině.
Specifický cíl	<ul style="list-style-type: none">• Školení a trénink specialistů, kteří s oběťmi pracují.• Příprava metodických materiálů.• Převzetí příkladů nejlepší praxe ze zahraničí.
Opatření	<ul style="list-style-type: none">• V rámci školících a metodických aktivit pro policii klást důraz na práci s oběťmi trestné činnosti.• Prohlubovat vzdělávání příslušníků Policie ČR v oblasti práce s menšinami.• Zajištění pokračování některých aktivit Kampaně proti rasismu a násilí z nenávisti, příprava návazného projektu z Norských fondů na dalších pět let (2019-2024).• Pokračování ve spolupráci s mezinárodními institucemi a nevládními organizacemi.• Realizace změn ve vykazování policejních statistik.
Způsob financování	Rozpočet Ministerstva vnitra a Úřadu vlády.
Subjekty	

Odpovědný subjekt	Ministerstvo vnitra, Úřad vlády.
Koordinační a kontrolní mechanismus	Koordinace a kontrola úkolů se vztahem k Policii ČR je v gesci Policejního prezidia a odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra. Kampaň proti násilí z nenávisti kontroluje Agentura pro sociální začleňování pod Úřadem vlády.
Harmonogram	
Termín zahájení	1. 1. 2019
Termín dokončení (kontrolní)	31. 12. 2019

Způsob plnění:

Aktivity Ministerstva vnitra a Policie ČR:

Téma obětí nenávistné trestné činnosti je reflektováno v **metodických materiálech** pro uniformovanou i neuniformovanou policii. Významným způsobem přispěly k osvětě mezi policisty **vzdělávací aktivity** nevládní organizace specializující se na trestné činy z nenávisti **In Iustitia**. Pracovníci této organizace jsou díky své odbornosti nedílnou součástí pracovních skupin k této problematice. V dané oblasti byla rovněž navázána **spolupráce s nadnárodními organizacemi**, které se problematice hate crimes věnují, zejména pak s Úřadem pro demokratické instituce a lidská práva, Agenturou pro základní práva ad.).

Proběhly další úpravy v systému vykazování policejních statistik. V otázce zaznamenávání těchto trestných činů policisty byla navázána spolupráce s Úřadem pro demokratické instituce a lidská práva, Agenturou pro základní práva. Obě instituce se monitoringu a dokumentování hate crimes dlouhodobě věnují.

Informace o policejní práci s menšinami jsou uvedeny v kapitole 4.

Informace k aktivitám v rámci Kampaně proti rasismu a násilí z nenávisti jsou obsaženy v kapitole 1.

Aktivity Probační a mediační služby

Probační a mediační služba v rámci aktivit projektu „**Proč zrovna já? II**“ poskytuje poradenství obětem trestných činů. Poradenství pro oběti probíhá na celkem 56 poradenských místech v rámci celé České republiky, včetně pomoci zvláště zranitelným obětem ve zvýšené míře. Ve většině lokalit proběhla setkání multidisciplinárních týmů, jejichž realizace cílí na posílení meziresortní spolupráce na regionální úrovni. Také za rok 2019 bylo realizováno 60 multidisciplinárních regionálních týmů a dva Krajské týmy. Kromě vlastní pomoci a podpory obětem trestné činnosti je v rámci tohoto projektu zvýšena systémová úroveň odborné pomoci, kdy díky vzdělávacím aktivitám dojde k zvýšení kvalifikace poradců pro oběti. Součástí je rovněž školení sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách, kteří budou moci obětem rovněž poskytnout pomoc. Ti díky tomuto vzdělávání budou připraveni poskytovat relevantní pomoc u svých klientů, kteří se stali obětí trestného činu. Za rok 2019 jich bylo vyškoleny téměř 400.

Aktivity Insititutu pro kriminologii a sociální prevenci

Již několik let přednáší odborný pracovník institutu v rámci výuky kriminologie na Policejní akademii ČR téma Extremismus a Hate crimes, kde jsou využity jak informace z předchozích výzkumů institutu, tak aktuální poznatky z kontinuálního sledování změn na extremistické scéně. V posledním roce je důraz kladen především na vysvětlení komplexního přístupu „zločinu z předsudku“ v porovnání se zažitým diskursem politického extremismu.

Institut pro kriminologii a sociální prevenci řeší výzkumný úkol „**Kriminologická analýza Hate crimes**“, který si klade za cíl objasnit sociální a psychologické charakteristiky pachatelů trestné činnosti, motivované rasovou, etnickou, náboženskou či podobnou záští.

Ukončený výzkumný úkol „**Výzkum obětí trestné činnosti zaměřený na zkušenosti obyvatel České republiky s vybranými druhy deliktů**“ poprvé v historii podobných výzkumů na našem území zkoumal i otázku, zda bylo fyzické napadení dle názoru respondenta zapříčiněno rasovými, náboženskými nebo podobnými motivy.

6. Protiextremistické aktivity nad rámec Koncepce boje proti extremismu pro rok 2019

6.1. Ministerstvo vnitra

6.1.1. Oblast prevence

Asistent prevence kriminality

Po pilotní realizaci projektu v roce 2009 bylo již v roce 2010 v rámci ČR 38 asistentů působících v 10 obcích, v roce 2019 pak bylo celkem podpořených z rozpočtu Ministerstva vnitra v rámci Programu prevence kriminality ve 40 obcích celkem 112 Asistentů prevence kriminality (dále jen „APK“) v celkové výši 25.389.508,44 Kč.

Další asistenti pak působí v rámci ČR i z jiných zdrojů, než jsou prostředky zajišťované Ministerstvem vnitra – např. z podpory úřadů práce – na základě dohody mezi Ministerstvem vnitra a Generálním ředitelstvím Úřadu práce ČR. Celkem tak na konci roku 2019 (v prosinci) podporovaly úřady práce v ČR 204 APK v 71 obcích. Asistenti jsou financováni dále přímo z vlastních rozpočtů obcí či z evropských projektů v rámci Operačního programu zaměstnanost – z Evropských fondů bylo na konci roku 2019 podpořeno 124 APK ve 44 obcích. Odhadem tak mohlo působit v celé ČR na konci roku 2019 cca 550 asistentů prevence kriminality.

Domovník preventista

V roce 2019 bylo z dotačního titulu „Program prevence kriminality 2019“ podpořeno celkem 16 domovníků v pěti obcích v celkové podpoře ve výši 1.397.280,- Kč.

Současně probíhá schválený preventivní projekt podporovaný z Evropského sociálního fondu - Operační program zaměstnanost s názvem „Domovník – preventista účinný nástroj

sociálního začleňování a podpory sociálně situační prevence v obci“. V roce 2019 bylo do projektu zapojeno deset obcí s celkovým počtem 30 vybraných domovníků.

Programy na ochranu majetku a osob

V hodnoceném období probíhala realizace programu „**Bezpečná lokalita**“, která je zaměřená zejména na prevenci majetkové kriminality. Obsahem celého programu je integrace bezpečnostních standardů do projektování nových budov a při revitalizaci stávajících obytných lokalit. Naplňování programu obecně zvyšuje bezpečí, zlepšuje mezilidské vztahy a pozitivně přispívá ke spolupráci mezi veřejností, policií, samosprávou a vlastníky bytových domů.

Také v roce 2019 úspěšně probíhal společný preventivní projekt „**Bezpečná země**“. Projekt si klade za cíl vyzdvihnout a podpořit mechanické zábranné systémy, zlepšit informovanost občanů, podpořit řemeslnou činnost.

Už v roce 2018 se začal realizovat **nový celorepublikový preventivní projekt. Projekt „Zabezpečte se, chraňte majetek sobě i svým sousedům“** představuje souhrn preventivních opatření při ochraně domů, bytů a rekreačních objektů proti vloupání. Má za cíl v co nejširším měřítku informovat veřejnost o všech možnostech a způsobech řešení zabezpečení prostřednictvím mechanických zábranných a zámkových systémů.

Situační prevence

Pro laickou veřejnost bylo společně s jednotlivými subjekty Poradního sboru pro situační prevenci kriminality ministra vnitra **za období roku 2019 uspořádáno více než 23 konferencí či seminářů** na úrovni měst a obcí či celokrajské k různým oblastem situační prevence (např. preventivní označování předmětů, oblast mechanických zábranných prostředků, kamerové systémy, elektronické zabezpečení, bezpečné bydlení, apod.) **za celkové účasti cca 2.000 posluchačů.**

V oblasti **podpory městských kamerových dohlížecích systémů bylo v roce 2019 podpořeno celkem 45 obcí v celkové výši 15.651.656,- Kč.** Za celé existence dotačního titulu bylo podpořeno v letech 1996 až 2019 celkem 1.045 dílčích projektů pro 225 obcí za celkové dotace ve výši 651.711.837,- Kč.

V roce 2019 bylo finančně podpořeno celkem 14 obcí v celkové výši dotace 551.130,- Kč v rámci dotačního programu forenzní značení kol a kompenzačních pomůcek. Na konci roku 2019 je již zaregistrováno skoro 22.000 označených jízdnic kol a kompenzačních pomůcek. Ke konci roku 2019 již značí celkem 51 městských policií a registruje do národního registru REFIZ v 68 obcích.

Ochrana měkkých cílů, včetně projektu Bezpečná škola

Během roku 2019 se podařilo ve spolupráci Ministerstva vnitra a Asociace bezpečná škola docílit:

- 24 seminářů a konferencí za účasti 1.555 účastníků.
- Bezpečnostních auditů na 17 školách a školských zařízeních, proškoleny 85 zaměstnanců škol.

- Návčiků na útok ozbrojeného útočníka za účasti složek Integrovaného záchranného systému na 19 školách, 790 proškolených účastníků.
- Bezpečnostních auditorů – 16 nových auditorů pro školy.
- Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle – 29 vyhodnocení, 145 proškolených.
- Bezpečnostních plánů – 49 bezpečnostních plánů, dle metodiky Ministerstva vnitra, 245 proškolených osob.

Dotační program Správa uprchlických zařízení migrace

V rámci dotačního programu „Podpora bezpečnosti v obcích v souvislosti s migrací na léta 2017 až 2019, resp. až 2020“ bylo v I. kole schváleno přidělení finančních prostředků ve výši 10.626.318,33 Kč na podporu investičních projektů v 5 obcích, ve II. kole bylo podpořeno celkem 5 projektů ve čtyřech obcích dotacemi v celkové částce 3.652.308,- Kč. Výzva pro III. kolo byla zveřejněna dne 14. srpna 2019 pro 2 obce s celkovou alokací 4.721.373,60 Kč. Tyto projekty budou realizovány až v roce 2020.

Dotační program Průmyslové zóny

V průběhu roku 2019 obec Rychnov nad Kněžnou zrealizovala oba své investiční projekty. Obce Kvasiny a Solnice v průběhu roku 2019 odstoupily od započatých investičních procesů s tím, že vnesly daleko vyšší finanční požadavky, než byly schváleny v Usnesení vlády. Po celý rok 2019 byly hledány chybějící finanční nadpožadavky, jak v rozpočtu Ministerstva vnitra, tak i rozpočtu Ministerstva financí. Na sklonku roku 2019 bylo vyhlášeno II. kolo dotací na průmyslové zóny pro zbývající 2 obce. Obce mohou podat své žádosti do konce ledna 2020 stanoveným způsobem.

6.1.2. Oblast výzkumu

Ministerstvo vnitra je gestorem národního bezpečnostního výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „bezpečnostní výzkum“). Poskytuje na podporu bezpečnostního výzkumu ročně cca 600 mil. Kč. Dominantní část veřejné podpory je poskytována formou účelové podpory, menší část potom formou institucionální podpory poskytované výzkumným organizacím zaměřeným na bezpečnostní výzkum. Prioritní oblasti bezpečnostního výzkumu specifikuje nově schválená Meziresortní koncepce podpory bezpečnostního výzkumu České republiky 2017 – 2023 s výhledem do roku 2030.

V současné době jsou realizovány dva programy bezpečnostního výzkumu:

- „Program bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2015-2022“ (UV č. 593/2013, veřejná soutěž - VI).
- „Program bezpečnostního výzkumu pro potřeby státu 2016-2021“ (UV č. 200/2014, veřejná zakázka - VH).

V rámci výše uvedených programů je realizována řada projektů, které se dotýkají problematiky extremismu, terorismu či ochrany měkkých cílů.

6.1.3. Oblast vzdělávání

Střední a vyšší odborné vzdělávání

Problematické extremismu a terorismu se věnuje i **střední a vyšší policejní vzdělávání**. V rámci akreditovaných vzdělávacích programů se na ni zaměřuje Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra (dále jen „VPŠ a SPŠ MV“) v Holešově a v Praze.

VPŠ a SPŠ MV v Holešově pořádala ve dnech 9. a 10. dubna odborný seminář s mezinárodní účastí s názvem „**Problematika hromadného narušení veřejného pořádku při sportovních, kulturních a jiných akcích**“. Škola organizuje i široké spektrum preventivních aktivit.

V září roku 2018 byl ve VPŠ a SPŠ MV v Holešově zahájen nový školní projekt „**Integrace cizinců v rámci středního odborného vzdělávání v oboru vzdělání Bezpečnostně právní činnost (kód 68-42-M/01) ve VPŠ a SPŠ MV v Holešově**“. Ukončení realizace projektu je stanoveno na srpen roku 2022. Cílovou skupinou jsou cizinci a příslušníci národnostních menšin - žáci 8. a 9. tříd základních škol a jejich rodiče, dále pak žáci již přijatí ke vzdělávání ve čtyřletém vzdělávacím programu v oboru vzdělání Bezpečnostně právní činnost. Na základě přijímacího řízení byli ke vzdělávání pro školní rok 2019/2020 přijati 2 žáci z národnostních menšin.

Projekt pro žáky střední školy s názvem „**Zvyšování osobnostních kompetencí pro vstup k Policii ČR**“ byl schválen v rámci programu Ministerstva vnitra v oblasti prevence kriminality 2019. Obsahem projektu je zmapování situace třídních kolektivů prostřednictvím sociometrického šetření a zvyšování zájmu žáků o policejní práci. Cílem je propojení teoretických znalostí z oblasti prevence rizikového chování a profesní orientace s vizualizací a tvorbou posterů. Projekt také počítá s podporou vzdělávání a působení lektorů vrstevnického programu (peer). Rovněž je jeho cílem zvyšovat kompetence třídních učitelů pomocí akreditovaného vzdělávání.

Policejní akademie

Problematika extremismu je vyučována v rámci bakalářského programu „**Bezpečnostně právní studia**“ (studijní obor „Kriminalistika a další forenzní disciplíny“) a magisterského programu „**Bezpečnostně právní studia**“ (studijní obor: „Policejní management a kriminalistika“ a „Bezpečnostně strategická studia“).

V roce 2019 Policejní akademie České republiky v Praze pořádala řadu odborných setkání a vědeckých konferencí a zároveň řešitelé výzkumných projektů své poznatky prezentovali na řadě tuzemských i zahraničních vědeckých akcích, konferencích nebo seminářích. V rámci Policejní akademie se uskutečnilo několik odborných kurzů pro státní správu souvisejících s problematikou extremismu a radikalizace.

Zmínit lze dále výzkumný projekt „**Sociálně rizikové skupiny a rizikové chování**“, který je zaměřen na zkoumání polarizace společnosti na úrovni občanské společnosti a orgánů veřejné správy. Objektem badatelského zájmu byla i v roce 2019 heterogenní skupina dětí

a mládeže. Předmětově se jednalo o kontextuální interpretaci zejména asociálních projevů chování: závislostní chování - látková závislost, domácí násilí a sexuální násilí, krize identity a extremismus. Pozornost týmu řešitelů se koncentrovala na rozšíření a aktualizaci otevřené webové encyklopedie „Kmeny a subkultury“. Připravováno je zpřístupnění obsahu encyklopedie široké odborné i laické veřejnosti.

Problematiky extremismu a terorismu se dotýká i výzkumný program „**Scénáře a predikce strategických změn v bezpečnostním prostředí České republiky**“.

Základní odborná příprava

V rámci Základní odborné přípravy je problematika extremismu zahrnuta v tematickém celku „Komplexní policejní činnosti“. Celkem prošlo Základní odbornou přípravou v roce 2019 1.418 příslušníků.

Další kvalifikační kurzy a kurzy další odborné přípravy

Vztah k extremismu dále mají:

- Kvalifikační příprava služby kriminální policie a vyšetřování – vyšetřování – 85 absolventů.
- Kvalifikační příprava služby kriminální policie a vyšetřování – odhalování – 101 absolventů.
- Kvalifikační kurz pro přísl. PČR zařazené u služby cizinecké policie "Vyhodnocování dokladů" - 20 absolventů.
- Kvalifikační kurz „Šetření trestné činnosti a dokumentace - služba cizinecké policie“ – 41 absolventů.
- Kurz „Policista v multikulturním prostředí“ pro policisty zařazené ve skupinách pro práci s národnostními menšinami z jednotlivých krajských ředitelství PČR.
- Kurz „Metody řešení konfliktů pomocí analýzy transakcí“ pro policisty zařazené ve výkonu služby.

Mezinárodní spolupráce

Policejní vzdělávací instituce při pokrývání tématu extremismu, terorismu a radikalizace rovněž spolupracují se zahraničními partnery. Zejména přínosná je v tomto směru kooperace s agenturou EU CEPOL a Středoevropskou policejní akademií (MEPA).

6.1.4. Oblast integrace cizinců

Koncepce integrace cizinců

V roce 2018 vyplývala realizace integračních opatření z aktualizované **Koncepce integrace cizinců - Ve vzájemném respektu** (dále jen „KIC“) a **Postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců v roce 2018**. Úkoly v Postupu byly aktualizovány v reakci na změny v migračním vývoji v Evropě i na situaci v oblasti soužití majoritní společnosti s cizinci v České republice. Lze konstatovat, že politika integrace

cizinců České republiky zaznamenává řadu úspěchů. Integrovaná opatření přispěla ke zlepšení postavení cizinců i vzájemných vztahů mezi cizinci a majoritní společností.

Integrace na regionální a lokální úrovni

Na regionální a lokální úrovni zajišťují realizaci integračních opatření, monitoring situace a postavení cizinců **Centra na podporu integrace cizinců**, která v roce 2018 působila ve 13 krajích ČR. Koncem roku 2018 bylo Centrum na podporu integrace cizinců zřízeno i ve Středočeském kraji, čímž bylo dosaženo vytvoření sítě ve všech krajích.

Ministerstvo vnitra dále podporovalo finančně i metodicky územní samosprávy v realizaci **projektů na podporu integrace cizinců na lokální úrovni**. Cílem těchto projektů je snížit napětí ve společnosti, působit proti stereotypům xenofobie, snížit riziko vzniku extremistických aktivit, rozptýlit obavy a pocit ohrožení z cizinců. Projekty zároveň zvyšují povědomí cizinců o jejich právech a povinnostech, usilují o zamezení jejich manipulovatelnosti, zneužívání a závislosti na zprostředkovatelích.

V roce 2018 byly projekty na podporu integrace cizinců realizovány v **15 obcích/městských částech – kromě Prahy jsou zapojena i další města s významným přílivem zahraničních pracovníků (Plzeň, Pardubice, Brno, Havlíčkův Brod)**.

Projekty Center stejně jako projekty obcí jsou realizovány za přímé **spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi**, organizacemi cizinců a dalšími subjekty.

Monitoring soužití

Ministerstvo vnitra provádělo v průběhu roku 2018 systematický monitoring a vyhodnocování situace a postavení cizinců v ČR i vzájemných vztahů mezi cizinci a majoritou především na základě **podkladů Center na podporu integrace cizinců a analýzy zpráv projektů obcí i nevládních organizací, dotovaných Ministerstvem vnitra**. Průběžný monitoring situace může sloužit jako **system včasného varování a podnět k rychlé reakci či řešení** identifikovaného problému v přímé spolupráci s územními samosprávami, případně i s Úřady práce, zaměstnavateli a nevládními organizacemi.

V některých **lokality s vyšší koncentrací cizinců bylo zaznamenáno určité napětí, případně i mírné negativní postoje širší skupiny obyvatelstva vůči specifickým skupinám cizinců**. V místech usídlení většího počtu zahraniční pracovní síly bylo zdrojem napětí nejčastěji znejistění místních obyvatel a praktické problémy každodenního soužití.

Posílení informovanosti

Aktualizovaná KIC klade velký důraz na zajištění informovanosti jak cizinců, tak majority. U cizinců se jedná o prevenci jejich zneužívání, manipulovatelnosti, závislosti na zprostředkovatelích, případně ztráty legálního pobytu. Na straně majority je objektivní informování prevencí xenofobie, rasismu či projevů extremismu.

Ministerstvo vnitra nadále rozvíjí třístupňový systém informování cizinců (v předmigračním období v zemích původu, po příjezdu do ČR a u cizinců s dlouhodobým a

trvalým pobytem). V roce 2018 se uskutečnilo přes 100 jednodenních adaptačně-integračních kurzů pro nově přichozí cizince v osmi jazykových verzích. Podporovány byly i kurzy socio-kulturní orientace a kurzy českého jazyka – znalost jazyka země pobytu snižuje, ať již objektivně či subjektivně, míru diskriminace cizinců.

Dále Ministerstvo vnitra podporovalo např. projekty nevládních organizací na **asistenční služby** cizincům na pobytových pracovištích ve spolupráci s interkulturními mediátory a komunitními tlumočníky z řad cizinců. Oficiálními zdroji informací jsou webové portály www.cizinci.cz, www.portal.mpsv.cz a www.mvcr.cz/cizinci.

Zvýšení informovanosti majority zajišťovalo Ministerstvo vnitra prostřednictvím aktivit zaměřených na zmírnění xenofobních postojů vůči cizincům a k vzájemnému poznávání cizinců i majority. Ministerstvo vnitra systematicky podporovalo zvyšování odborných a interkulturních kompetencí nejen svých pracovníků, ale i pracovníků Center, nevládních organizací, územních samospráv, úřadů i kulturních institucí.

Integrace držitelů mezinárodní ochrany

V návaznosti na usnesení vlády č. 954/2015, resp. jeho novelizaci č. 36/2017, pokračovala realizace státního integračního programu pro osoby s udělenou mezinárodní ochranou. Cílem programu je zejména usnadnit proces integrace oprávněných osob v ČR především v oblasti výuky českého jazyka, vstupu na trh práce, v oblasti bydlení, vzdělávání dětí a rekvalifikací. V rámci programu bylo zpracováno celkem 72 nových individuálních integračních plánů pro celkem 95 držitelů mezinárodní ochrany. Vzhledem k tomu, že doba realizace individuálního integračního plánu je maximálně 12 měsíců, bylo v roce 2018 úspěšně ukončeno 97 individuálních integračních plánů zahájených v roce 2017 a zároveň 78 integračních plánů zahájených v roce 2016, u nichž byla doba realizace prodloužena nad rámec 12 měsíců z důvodu přerušování poskytování integračních služeb na přelomu roku 2016 a 2017.

6.1.5. Oblast mezinárodní spolupráce

Boj proti extremismu v EU

V průběhu roku pokračovala činnost **Expertní skupiny na vysoké úrovni pro boj proti radikalizaci**, jejímž úkolem je vytvářet politiku EU v této oblasti a zvýšit její dopad. Dne 7. října se v Lucemburku uskutečnila již **pátá konference Internetového fóra EU**, na níž se sešli zástupci Evropské komise, členských států, EUROPOL a hlavních internetových společností. Již od roku 2018 je projednáván návrh **nařízení o prevenci šíření teroristického obsahu online**, jehož cílem je zamezit šíření teroristického obsahu na internetu. Přestože návrh obsahuje řadu diskutabilních opatření, byl ze začátku projednáván velmi rychle a již 6. prosince 2018 byl na jednání Rady přijat obecný přístup. Od podzimu 2019 je návrh projednáván v rámci dialogu s Evropským parlamentem.

V rámci Evropské unie byla v roce 2019 dokončena jednání o obsahu **dohody o předávání a využívání údajů jmenné evidence cestujících (PNR) s Kanadou**. Nyní probíhá formální revize textu dohody. Tato dohoda má poskytnout právní základ pro spolupráci v oblasti boje proti terorismu a jiné závažné nadnárodní trestné činnosti (Kanada má sdílet informace i s příslušnými orgány členských států a s Europolem a Eurojustem) a zároveň zajistit dostatečnou ochranu předaných osobních údajů. Zároveň má poskytnout

právní jistotu pro plnění povinnosti leteckých dopravců poskytovat údaje jmenné evidence cestujících Kanadě. V září 2019 předložila Komise EU návrh směrnice pro zahájení jednání o obdobné dohodě s Japonskem.

Úmluva Rady Evropy o komplexním přístupu k ochraně, bezpečnosti a poskytování služeb při fotbalových zápasech a dalších sportovních akcích

Problematiky extremismu se rovněž dotýká **Úmluva Rady Evropy o komplexním přístupu k ochraně, bezpečnosti a poskytování služeb při fotbalových zápasech a dalších sportovních akcích**, podepsaná za Českou republiku 30. listopadu 2017 (č. 39/2019 Sb. m. s.), která vstoupila pro ČR v platnost dne 1. července 2019. Úmluva nahrazuje Evropskou úmluvu o diváckém násilí a neslušném chování při sportovních událostech a zvláště při fotbalových zápasech z roku 1985. Ta je zaměřena na prevenci, potírání a reakci na násilné a nevhodné chování na stadionech a v jejich blízkosti. Svým obsahem se soustřeďuje téměř výhradně na bezpečnostní opatření, neodráží však vývoj dobré praxe v této oblasti, ke kterému došlo během posledních desítek let. Nová úmluva se nezaměřuje jen na opatření k zajištění bezpečnosti, ale také na zajištění spolupráce se všemi dotčenými subjekty z veřejného i soukromého sektoru. Stanoví základní principy, ale ponechává na jednotlivých členských státech, aby je přizpůsobily svým vnitrostátním podmínkám a právnímu řádu. Obligatorně se tato pravidla a principy mají vztahovat na fotbalové zápasy profesionálních klubů a národních reprezentací, tedy na nejrizikovější zápasy. U dalších sportů či akcí je aplikace pravidel ponechána na rozhodnutí jednotlivých smluvních stran.

6.2. Ministerstvo práce a sociálních věcí

Jedním z významných nástrojů prevence sociálně patologických jevů a sociálního začleňování je výkon činností **sociální práce**. Pro účely prevence je primární výkon činností sociální práce realizovaný sociálními pracovníky obecních úřadů, a to pověřených obecních úřadů a úřadů obcí s rozšířenou působností, a metodiků sociální práce a prevence, zařazených do krajských úřadů. Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) činnost sociálních pracovníků zařazených v těchto uvedených úřadech podporuje metodicky a prostřednictvím účelové dotace určené krajským a obecním úřadům (mimo činností sociálně právní ochrany dětí). Tato účelová dotace byla zavedena novelou zákona o sociálních službách č. 254/2014 Sb. s účinností od 1. ledna 2015. Cílem dotace je zajištění garance dostupnosti a kvality výkonu sociální práce v přenesené působnosti. Pro dotaci bylo v roce 2019 alokováno 400 mil. Kč. Jedním z kritérií při rozdělování alokovaných finančních prostředků je existence sociálně vyloučené lokality ve správním obvodu obce.

MPSV dále metodicky vede krajské úřady v oblasti výkonu činností sociální práce v přenesené působnosti, jejichž úkolem je toto vedení dále předávat do území. Při této činnosti je výchozím dokumentem „Doporučený postup č.1/2018 k realizaci činností sociální práce na pověřených obecních úřadech, obecních úřadech obcí s rozšířenou působností a krajských úřadech“. **Metodická podpora** dále spočívá v pravidelné organizaci metodických dní pro metodiky sociální práce a sociální prevence krajských úřadů.

Kvalita a personální dostupnost výkonu sociální práce pověřených obecních úřadů a úřadů obcí s rozšířenou působností je ze strany MPSV dále významně podpořena prostřednictvím aktivit projektu „**Systémová podpora sociální práce v obcích**“. Primárními cíli tohoto projektu jsou zvyšování odborných kompetencí sociálních pracovníků uvedených

obecních úřadů, pilotní ověření typových pozic sociálních pracovníků obecních úřadů a zvýšení personálního zajištění výkonu sociální práce obecních úřadů.

Vzhledem k tomu, že jednou z nejučinnějších činností prevence obecně je **vzdělávání**, lze do plnění opatření zahrnout také činnost akreditace vzdělávacích programů pro sociální pracovníky, pracovníky v sociálních službách, vedoucích pracovníků a osoby, které poskytují pomoc příjemci příspěvku.

MPSV dále spolupracuje na tvorbách koncepčních a strategických vládních a mezirezortních materiálů vztahujících se k problematice prevence sociálně patologických jevů, sociální exkluze, vyloučených lokalit, a podílí se na plnění opatření z jejich akčních plánů, např. Akční plán Koncepce vězeňství do roku 2025, Koncepce rozvoje probace a mediace do roku 2025 a dalších. V rámci plnění strategických cílů vycházejících z akčních plánů těchto koncepcí byl v roce 2019 připraven k vydání Doporučený postup pro sociální kurátory a na webovém rozhraní MPSV byl otevřen společný prostor pro sdílení metodik, doporučených postupů a dalších materiálů všech organizací a rezortů zúčastněných na procesu postpenitenciární péče.

6.3. Ministerstvo kultury

Oblast církví a náboženských společností

Odbor církví v roce 2019 nezaznamenal žádné projevy extremismu a předsudečné nenávisti registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi či jejich evidovanými právníckými osobami.

V roce 2019 bylo odborem církví podpořeno několik projektů seznamujících veřejnost s židovským náboženstvím, kulturou a tradicemi nebo připomínajících tragické momenty z židovských dějin:

- Koncert a setkání ke Dni památky obětí holocaustu – Federace židovských obcí v České republice, dotace 60.000,- Kč. Tradiční slavnostní setkání v Senátu PČR.
- Dva projekty realizované Židovskou obcí v Praze: Cyklus varhanních koncertů v Jeruzalémské synagoze (7. ročník) a Výstava v Jeruzalémské synagoze Helga Hošková-Weissová: Obrazy a kresby. Dotace celkem 70.000,- Kč.
- Dny židovské kultury k 25. výročí obnovení Židovské obce v Děčíně - Židovská obec Děčín, dotace 50.000,- Kč.
- Koncert k Evropskému dni židovské kultury - Židovská obec Liberec, dotace 15.000,- Kč. Koncert Jiřího Hoška a Dominiky Weiss-Hoškové, se čtením úryvků z deníku malířky Helgy Hoškové-Weissové, přeživší holocaust.
- Kulturou proti antisemitismu – Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém, z.s., dotace 20.000,- Kč. Pochod městem a veřejné shromáždění proti antisemitismu a na podporu přátelství mezi různými náboženskými a etnickými skupinami.

Celkem bylo v roce 2019 odborem církví podpořeno šest projektů s židovskou tematikou, na které byla poskytnuta dotace v celkové výši 215.000,- Kč.

Oblast médií a audiovize

Ve sledovaném období byl připraven návrh zákona o službách platform pro sdílení videonahrávek. Tento návrh má v návaznosti na revizi evropské směrnice o audiovizuálních mediálních službách za cíl upravit problematiku poskytování služeb platform pro sdílení videonahrávek (v praxi například YouTube, do jisté míry i některé sociální sítě) a mimo jiné posílit ochranu široké veřejnosti před podněcováním k násilí či nenávisti namířené proti skupině osob a také před podněcováním ke spáchání teroristických trestných činů a trestných činů souvisejících s rasismem a xenofobií na platformách pro sdílení videonahrávek. Vzhledem ke specifikům služeb v této oblasti je navržena řada různých opatření, která náležitou úroveň ochrany zajistí, od úpravy podmínek poskytování služeb, přes možnost uživatelů nevhodné videonahrávky nahlásit, až po rozšíření pravomoci Rady pro rozhlasové a televizní vysílání do oblasti platform pro sdílení videonahrávek, včetně možnosti uložení pokuty.

Byly podpořeny projekty z okruhu Filmová a mediální výchova ve výběrovém dotačním řízení v oblasti kinematografie a médií jako jsou například:

- Mládež a média – Zvyšování mediální gramotnosti dětí a mládeže (30.000,- Kč),
- Stopy totality (150.000,- Kč),
- Pocta obětem holocaustu (60.000,- Kč),
- Učíme se média (35.000,- Kč),
- Dětská televize Liberec (72.000,- Kč),
- Příběhy našich sousedů (350.000,- Kč).

V okruhu Festivalů ve výběrovém dotačním řízení v oblasti kinematografie a médií je třeba zmínit:

- 23. Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava 2019 (4.900.000,- Kč).
- Jeden svět - 21. ročník Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů o lidských právech (4.800.000,- Kč).

Díky programu podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin je podporováno vydávání periodického tisku a provozování rozhlasového a televizního vysílání v jazyce národnostních menšin, popř. šířícího informace o těchto menšinách. V roce 2019 bylo mezi jednotlivé projekty rozděleno 20.850.000,- Kč.

Oblast regionální a národnostní kultury

V programu na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice v roce 2019 byly podpořeny projekty českých občanů národnostní menšiny bulharské, chorvatské, maďarské, německé, polské, romské, ruské, řecké, slovenské, srbské, ukrajinské, vietnamské a též jeden projekt židovské kultury. Dotace byly poskytnuty i na kulturní multietnické akce, které přispívají k vzájemnému poznávání různých národnostních kultur. Běloruská národnostní menšina žádný projekt, stejně jako v letech 2015–2018, nepředložila. V roce 2019 bylo v tomto programu podpořeno 59 projektů, na které byla poskytnuta dotace v celkové výši 10.242.900,- Kč.

Ministerstvo kultury každoročně vyhlašuje dotační program zaměřený na podporu integrace příslušníků romské menšiny. Projekty podporované v rámci tohoto programu mohou být zaměřeny na umělecké, kulturně vzdělávací a výchovné aktivity, odborné studie rozšiřující poznání a bádání o romské kultuře, tradicích a historii, dokumentační a ediční činnost a kulturní akce, směřující k potírání negativních projevů extremismu, rasové a národnostní nesnášenlivosti a xenofobie. V roce 2019 bylo v tomto dotačním programu podpořeno 23 projektů, celková částka poskytnutých dotací činila 2.282.700,- Kč.

V oblasti integrace cizinců Ministerstvo kultury v roce 2019 v souladu s usnesením vlády č. 6 ze dne 7. ledna 2019, o Postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu v roce 2019, podpořilo formou příspěvku na provoz projekty příspěvkových organizací Ministerstva kultury zaměřené na prezentaci české kultury, zvyklostí i tradic, na zvýšení mezikulturních kompetencí pracovníků v kulturních zařízeních a seznamování cizinců s hodnotami ČR i EU. Celková výše příspěvku činila 379.000,- Kč.

Současně Ministerstvo kultury v souladu s výše uvedeným usnesením vlády ČR vyhlásilo v roce 2019 výběrové dotační řízení na podporu kulturních aktivit napomáhajících integraci cizinců žijících v ČR. Výběrové dotační řízení bylo určeno na podporu projektů výrazně napomáhajících integraci cizinců žijících na území ČR do české společnosti prostřednictvím kultury. Celkem byly vyhlášeny tři výzvy (uzávěrky 15. března, 13. května a 19. července), do kterých byly přihlášeny celkem pouze čtyři projekty, z nichž u jednoho projektu bylo usnesením zastaveno řízení pro formální nedostatky žádosti. Podpořeny byly tři projekty v celkové výši 104.800,- Kč.

V oblasti regionální a národnostní kultury lze uvést několik konkrétních tematických projektů podpořených celkovou částkou 2.422.000,- Kč:

- Helga Hošková-Weissová: Obrazy a kresby – Židovská obec v Praze (25.000,- Kč).
- Putovní výstava Zaniklý svět – Ostravou a městy Moravskoslezského kraje – Výbor pro odškodnění romského holocaustu v ČR, Hořice (150.000,- Kč).
- Kulturní program – Pietní akt Lety 2019 – Výbor pro odškodnění romského holocaustu v ČR, Hořice (30.000,- Kč).
- Sametová komunikace – Památník Šoa Praha o. p. s. (1.000.000,- Kč).
- Nezapomeňme – Post Bellum, o. p. s., Praha (1.217.000,- Kč).

Oblast umění, literatury a knihoven

Ministerstvo kultury vyhlašuje každoročně dotační řízení Knihovna 21. století, určené knihovnám zapsaným v evidenci Ministerstva kultury dle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb. Jedním z dotačních okruhů je podpora práce s národnostními menšinami a integrace cizinců. Finanční prostředky jsou žadatelům (tzn. knihovnám evidovaným dle výše zmíněného zákona) poskytovány na realizaci besed a výstav s cílem poznávání jiných kultur a na nákup knihovního fondu pro národnostní menšiny. Dotace jsou poskytovány v návaznosti na nařízení vlády č. 288/2002 Sb., kterým se stanoví pravidla poskytování dotací na podporu knihoven.

V roce 2019 bylo poskytnuto celkem 95.000,- Kč na čtyři projekty zaměřené na seznámení s jinými kulturami a nákup knihovního fondu pro národnostní menšiny, další

prostředky byly vynaloženy na projekty na podporu čtení a čtenářství, které mají přispívat ke kultivaci osobnosti.

V oblasti umění jsou Ministerstvem kultury poskytovány dotace na podporu různých kulturních projektů v oblasti profesionálního umění. Namátkou lze uvést následující projekty podpořené v roce 2019:

- Mezinárodní festival pravoslavné hudby Archaion Kallos (Spolek Philokallia, 100.000,- Kč).
- Jazz Meets World (P&J Music, s. r. o., 1.699.000,- Kč).
- Popularizace indické klasické hudby v ČR, Sargam - spolek přátel indické klasické hudby, 21.000,- Kč).
- Kontinuální činnost Centra současného umění DOX na rok 2019, (DOX Prague a.s., 800.000,- Kč).

Oblast ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií

Programově se problematikou extremismu speciálně zabývají především **Památník Terežín, Památník Lidice** (od roku 2009 spravují i Památník v Letech a Pietní místo Ležáky) a **Moravská galerie v Brně**. Tyto organizace se věnují výchově a vzdělávání směřujícímu k etnické a náboženské toleranci. Okrajově se problematikou zabývá též **Slezské zemské muzeum, Národní muzeum a Národní galerie v Praze**.

Památník Terežín

Seznam relevantních akcí:

- Jednodenní i vícedenní semináře pro žáky.
- Literární a výtvarná soutěž pro mládež (témata jsou volena v úzkém vztahu k nebezpečí nacistické ideologie i současným problémům).
- Pedagogické semináře pro učitele z České republiky i ze zahraničí, projekty s výstupy na internetu (Školákem v protektorátu, Za pomníčky).
- Badatelské projekty určené žákům českých škol (Školákem ve válečných letech).

V roce 2019 bylo pro české školy uspořádáno 101 jednodenních a 54 vícedenních seminářů spojených s prohlídkami expozic, přednáškami, besedami s pamětníky, workshopy, filmovými projekcemi a samostatnými tvůrčími aktivitami. Celkem se těchto seminářů zúčastnilo 6.008 žáků a studentů českých škol. Nabídky vzdělávacího oddělení ovšem využívají i školní skupiny ze zahraničí, kterých do Terežína přijelo celkem 24 na vícedenní a 11 na jednodenní semináře (jednalo se o 924 osob). Jejich program zajišťovali pod vedením odpovědných pracovníků vzdělávacího oddělení dobrovolníci z Německa a Rakouska, vysílání organizacemi Aktion Sühnezeichen Friedensdienste a Gedenkdienst, kteří v Památníku Terežín působí vždy po dobu jednoho roku.

Vzdělávací činnost se nezaměřovala pouze na práci s mládeží, ale též na oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v úzké spolupráci s MŠMT prostřednictvím již několik let zaběhlé struktury čtyř až pěti na sebe navazujících seminářů, které se konají v České republice i v zahraničí (Polsko, SRN, Izrael).

Památník Lidice

Seznam relevantních akcí:

- Stálá expozice „...a nevinní byli vinní.“ a „Ležáky. Osada, která nemlčela“.
- Vzdělávací akce pro děti a mládež - 12 programů (Co mi sochy vyprávěly, Příběh obce Lidice, Lidice, kronika jedné vesnice, Jak se žilo v Ležákách, Ležáky – místo mé stanice, atd.).
- Dramatické a výtvarné workshopy, semináře, odborné exkurze.
- Speciální programy pro pedagogy - Rozhodování továrníka Pály, odborná exkurze Topografie teroru.
- Mezinárodní vědomostní soutěž Lidice pro 21. století.
- Vzdělávání vlastních zaměstnanců, včetně oblasti extremismu.

Národní muzeum

Seznam relevantních výstav k tématu:

- Česko-slovenská/Slovensko-česká výstava (Historická budova Národního muzea).
- Případ Světлана. Proměna obrazu třetího odboje (Národní památník na Vítkově).
- Rytíři nebes (Historická budova Národního muzea).
- Labyrint světa a ráj tisku.
- Sametová revoluce (Historická budova Národního muzea, Nová budova Národního muzea).
- Stálá expozice Památník Jana Palacha ve Všetatech.

Moravské zemské muzeum (dále jen „MZM“)

Seznam relevantních akcí:

- Křest knihy Čtrnáct barev Vánoc s podtitulem Jiný obraz svátků očima etnologa.
- Výstava Tajemná Indonésie - Tamtamy času - Nová Guinea.
- Výstava Okouzlení Afrikou.

V červnu získalo MZM prestižní cenu Černý Janek za objevené zpracování osudů řecké minority u nás ve filmu „Dva životy, dvě kultury, dvě země. Řekové na českém území od 2. poloviny 20. století do současnosti“. Film vznikl jako součást stejnojmenné výstavy uspořádané Etnografickým ústavem Historického muzea MZM a nadačním fondem Hellenika z Brna u příležitosti 70. výročí příchodu Řeků na naše území v roce 2018.

Slezské zemské muzeum

Seznam relevantních akcí:

- Program Holocaust a transporty židovského obyvatelstva (realizován v Národním památníku II. světové války. Tento program je určen pro žáky vyšších stupňů základních škol, studenty škol středních a zájemce z řad ostatní veřejnosti, několikrát byl v roce 2019 upraven i pro mladší věkovou kategorii).
- Výstava Místa utrpení, smrti a hrdinství (věnováno obětem holocaustu).

Oddělení historického výzkumu dále pokračuje v řešení programu Národní a kulturní identity (NAKI) I, projekt DG18P02OVV064 s názvem Právní, historické a společenskovední aspekty nových i tradičních menšin v České republice, v jehož rámci usiluje o komplexní podchycení problematiky menšin v České republice. V rámci programu vzniknou metodiky pro státní správu pro přístupy k národnostním, rasovým a náboženským menšinám na území ČR.

Moravská galerie v Brně

Galerie spolupracuje s IQ Roma servis, kdy nabízí pracovní příležitosti občanům z tzv. vyloučených lokalit.

Muzeum romské kultury (dále jen „MRK“)

Seznam relevantních akcí:

- Expozice Příběh Romů pro žáky a studenty – za rok 2019 proběhlo 80 komentovaných prohlídek a 62 edukačních programů v expozici muzea.
- Edukační programy přímo v areálu někdejšího protektorátního tzv. cikánského tábora (a na místě bývalého vepřína) v Letech u Písku.
- Letní škola pro učitele v areálu vepřína v Letech.
- Výstava Lavutara - Cestami romských muzikantů a jejich písní, ke které byla připravena série koncertů významných romských hudebníků a hudební workshopy pro veřejnost.

MRK 15 let realizovalo sociálně-edukační projekt, tedy poskytovalo pomoc s přípravou na školní výuku a doučování především romským dětem (i když nikoliv výhradně) a v rámci Dětského muzejního klubu připravovalo řadu volnočasových aktivit. Dále spolupracuje se zahraničními partnery - v problematice holokaustu je jakožto institucionální člen reprezentován historičkou se zaměřením na holokaust Romů a Sintů Annou Miškovou v International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA). MRK byl IHRA udělen grant na vypracování konceptu expozice pro památník v Letech. Muzeum dále spolupracuje s norskými partnery, The European Wergeland Centre v Oslo a Falstad Centre poblíž Trondheimu, ohledně vzdělávání v oblasti holokaustu, mezikulturního porozumění, lidských práv a demokratického občanství. Několikaletá spolupráce s mezinárodní romskou organizací European Roma Institute for Arts and Culture (ERIAC) vyvrcholila v lednu 2019 zveřejněním online databáze <https://www.romarchive.eu/en/>, kam MRK poskytlo v předchozím roce digitalizované materiály průřezově ze všech fondů do sekcí Dance, Visual Arts a Politics of Photography a přispělo též souhrnnými zprávami. Pro veřejnost byl otevřen Památník holokaustu Romů a Sintů na Moravě v Hodoníně u Kunštátu. Otevření bylo spojeno s pietním aktem a zpřístupněním tří přechodných výstav veřejnosti. MRK ve spolupráci se společností ONplan vyhlásilo krajinářsko-architektonickou soutěž k nové podobě památníku v Letech u Písku. Každoročně pořádá také pietní akt v Brně, s Výborem pro odškodnění romského holokaustu se podílí na pořádání pietního aktu v Letech u Písku. V neposlední řadě se zapojuje do oslav mezinárodního dne Romů, které probíhají v Brně v rámci tzv. Týdne romské kultury, Ghettofestu, Meeting Brno, Brno Art Week ad.

Ochrana kulturních statků

Z relevantních aktivit na podporu spolků a pobočných spolků lze zmínit:

- Cesta tam a zase zpátky, z. s., „Strážci času“, 50.000,- Kč, Praha, 2019.
- ArtLib.cz, „Knihovna umění / Art Library Project“, 30.000,- Kč, místo – webové stránky Wikipedie, 2019.
- Český výbor ICOM, z. s., „Podpora mezinárodních vědeckých, prezentačních a odborných činností a reprezentace muzeí a galerií ČV ICOM v zahraničí“, 500.000,- Kč, zahraničí (různé), 2019.

6.4. Ministerstvo spravedlnosti

Ministerstvo spravedlnosti předložilo **návrh zákona**, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, jehož cílem je především **umožnění trestního postihu osob, které se účastní činnosti nestátních ozbrojených skupin** zaměřených na působení v ozbrojeném konfliktu probíhajícím na území jiného státu způsobem, jenž představuje vážné riziko pro bezpečnost nejen České republiky, ale i státu, kde ozbrojený konflikt probíhá. Návrh zákona byl po schválení vládou postoupen k dalšímu legislativnímu postupu Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, kde je projednáván jako sněmovní tisk č. 639.

6.4.1. Státní zastupitelství

Na všech stupních státního zastupitelství (okresní, krajské a vrchní státní zastupitelství, Nejvyšší státní zastupitelství) je uplatňována **specializace státních zástupců na trestné činy spáchané z rasové, národnostní nebo jiné nenávistné pohnutky, extremismus**.

Ke dni 1. ledna 2020 nabyl účinnosti pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 9/2019. Článek 92 citovaného pokynu stanovuje, že státní zástupce při dozoru ve věcech trestných činů spáchaných z nenávistné pohnutky spočívající v rasové, národnostní, náboženské a jiné nenávisti, popřípadě i trestných činů, kde tato pohnutka znakem skutkové podstaty není (např. § 271 trestního zákoníku), **dbá na provedení všech úkonů potřebných ke zjištění pohnutky pachatele**.

V souladu s čl. 107 a přílohy č. 2 bodu 1 výše citovaného pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce platí, že Nejvyšší státní zastupitelství **přezkoumá usnesení o zastavení trestního stíhání nebo postoupení věci na základě úplného spisového materiálu, jde-li o trestné činy rasově motivované nebo spáchané příslušníky extremistických skupin**.

Státní zastupitelství, konají-li řízení v prvním stupni, mají povinnost **informovat odbor trestního řízení Nejvyššího státního zastupitelství o nápadu trestných činů spáchaných z národnostní, rasové, náboženské, politické nebo jiné nenávistné pohnutky** a vyžádá-li si další informování, i o způsobu vyřízení věci [čl. 1 odst. 1 písm. a) bod 1. pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 10/2011,

o informacích, ve znění pozdějších změn]. Informace získané od nižších stupňů slouží Nejvyššímu státnímu zastupitelství především k metodickým účelům, případně ke sjednocení rozhodovací praxe celé soustavy státního zastupitelství.

Na Nejvyšším státním zastupitelství působí **národní korespondent pro boj proti terorismu, extremismu a trestným činům spáchaným z nenávisti** a jeho expertní tým. Expertní tým národního korespondenta tvoří státní zástupci z Nejvyššího státního zastupitelství, Vrchního státního zastupitelství v Praze a Městského státního zastupitelství v Brně. Národní korespondent je garantem meziresortní spolupráce, spolupráce se zahraničím, analyzuje judikaturu a odborné články, podílí se na zpracování dotazníků, vzdělávacích aktivitách, zejména zajišťovaných Justiční akademii. Podílí se také na vnitroresortní spolupráci a poradách specialistů, účastní se konferencí. Činnost národních korespondentů a jejich expertních týmů řídí a koordinuje náměstek nejvyššího státního zástupce.

6.5. Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy

MŠMT metodicky podporovalo existující struktury regionálních podpůrných zařízení – **Středisek výchovné péče** (dále jen „SVP“) a **Pedagogicko-psychologických poraden** (dále jen „PPP“), její aktualizace. MŠMT i nadále poskytovalo intervenční místo pro okamžitou **pomoc při výskytu šikany**, pro účastníky vzdělávacího procesu je k dispozici emailová adresa prevence@msmt.cz.

Česká školní inspekce (dále jen „ČŠI“) zveřejnila **výroční zprávu** za školní rok 2018/2019.

V současné době MŠMT připravuje **Koncepci v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních v České republice**.

V roce 2019 pokračovala činnost **Meziresortní expertní pracovní skupiny pro bezpečnostní témata**, která byla zřízena na základě usnesení vlády č. 147/2017. Úkolem této skupiny je začlenění témat bezpečnosti do rámcových vzdělávacích programů v základním a středním vzdělávání včetně zajištění průběžné měřitelnosti dosahovaných výsledků. Členy této skupiny jsou zástupci dalších relevantních státních institucí. V roce 2019 zpracovala tato skupina zprávu, ve které jsou navržena opatření ke zlepšení celkové situace v oblasti výuky bezpečnostních témat. Po společném projednání navržené zprávy ministry školství, obrany a vnitra bude finální verze projednána vedením MŠMT a následně předložena k projednání vládě.

MŠMT vyhlásilo **výzvu na poskytování aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních** v období 2019 – 2021 na rok 2020 (dále jen „Výzva“) v souladu s Národní strategií protidrogové politiky a s Akčním plánem realizace Národní strategie protidrogové politiky, v souladu se Strategií prevence kriminality a Akčním plánem prevence kriminality, v souladu s Národní strategií primární prevence rizikového chování dětí a mládeže. Výzva se dělí na tři moduly:

- **Modul A** – je zaměřen na poskytnutí dotace školám a školským zařízením, které zažádají o podporu projektu (dále jen „žádost“), jehož cílem je realizovat efektivní aktivity vedoucí ke snižování možnosti vzniku rizikového chování ve školním prostředí prostřednictvím

navyšování kompetencí dětí, žáků a studentů, realizací smysluplných dlouhodobých aktivit směřujících k budování pozitivní hodnotové orientace a pozitivních životních návyků. Jedná se o aktivity v oblasti všeobecné primární prevence rizikového chování, selektivní primární prevence rizikového chování a indikované primární prevence rizikového chování.

- **Modul B** – je zaměřen na poskytnutí dotace žádostem o podporu projektů přímé práce se žáky, pedagogy a rodiči v oblasti primární prevence u všech typů rizikového chování zaměřené na děti a mládež ve školách a školských zařízeních, kdy realizátorem je externí organizace, která programy řeší v těsné spolupráci se školou či školským zařízením. Cílem je účinné nastavení prevence ve školním prostředí a současně podpora minimalizace negativních dopadů způsobených výskytem rizikového chování ve školách a školských zařízeních. Účelem poskytované dotace je realizace efektivních aktivit vedoucích ke snižování rizika vzniku rizikového chování ve školním prostředí prostřednictvím navyšování kompetencí dětí, žáků a studentů, dále pak pedagogů a rodičů prostřednictvím smysluplných dlouhodobých aktivit směřujících k budování pozitivní hodnotové orientace a pozitivních životních návyků.
- **Modul C** – je zaměřený na podporu krajských projektů, které budou systémově zabezpečovat vzdělávání, metodické vedení, předávání odborných informací, evaluaci a úpravy dokumentů ve školním prostředí v oblasti primární prevence rizikového chování dětí a mládeže. Zejména jde o podporu pedagogických pracovníků v získání vědomostí, dovedností a kompetencí, které se projeví ve schopnostech aplikace pedagogiky, psychologie, adiktologie a dalších oborů včetně výstupů z nejnovějších výzkumů v oblasti rizikového chování do praxe primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních. Účelem modulu C je zabezpečení systémové realizace témat primární prevence rizikového chování (šikana, kyberšikana, závislostní chování, vandalismus, záškoláctví apod.) a systémová realizace vzdělávání a tvorby metodik v oblasti primární prevence rizikového chování v kraji.

Zdrojem financování pro Výzvu na poskytování aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování na období 2019 – 2021 jsou samostatné specifické ukazatele kapitoly 333 – program protidrogové politiky, program sociální prevence a prevence kriminality. V rámci Výzvy na poskytování aktivit v oblasti prevence rizikového chování je v rozpočtu MŠMT pro rok 2020 vyčleněna částka ve výši 11.829.000,- Kč s alokovanými částkami pro modul A – 1.629.000,- Kč, modul B – 6.000.000,- Kč a modul C – 4.200.000,- Kč.

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (dále jen „OP VVV“) – Šablony II.

Dne 28. června 2019 byla ukončena **Výzva Šablony II**. Podané žádosti jsou ve výši 580 mil. Kč, které jsou k dispozici z fondů Evropské unie na podporu škol a školských zařízení v celé České republice. V roce 2020 bude vyhlášena Výzva Šablony III. Z hlediska primární prevence je zásadní, že v rámci šablony na další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen „DVPP“) zaměřené na aktivitu inkluze, lze žádat o finanční prostředky na specializační studium pro školní metodiky prevence. V rámci tématu společného vzdělávání mohou být kurzy zaměřeny také na podporu bezpečného klimatu ve škole/třídách, budování týmu školy a podporu spolupráce, práci s nastavováním cílů a vyhodnocováním výsledků učení žáků se zvláštním zřetelem na žáky s potřebou podpory, včetně vzdělávání zaměřené na identifikaci a rozvoj nadání každého dítěte/žáka. V této variantě je možné absolvovat kurz k získání kvalifikace školního metodika prevence v souladu se zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pedagogických pracovnících“), a vyhláškou č. 317/2005 Sb., o

dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 317/2005 Sb.“).

MŠMT vyhlásilo soutěž „**Zatočme s šikanou**“ probíhala od 4. února do 15. května 2019. Autorem klipu mohl být jednotlivce, ale i celý tým. Do soutěže se mohl přihlásit každý, kdo natočil video, které poutavě, zajímavě a názorně vystihovalo hlavní zásady metodického pokynu MŠMT k prevenci šikany ve školách. Podmínkou bylo, aby video vzniklo ve spolupráci se školními metodiky prevence v jednotlivých školách, kteří mají zkušenosti právě i v oblasti prevence šikany. Dne 26. června byli úspěšní tvůrci vyhlášeni a oceněni ministrem školství.

Školský ombudsman se věnuje vztahům ve školách – mezi učiteli, dětmi a rodiči. Provádí pravidelné návštěvy škol, které jsou příkladem ve vytváření bezpečného klima nebo naopak, kde mohou být porušována základní práva. Významná je i jeho mediační úloha – pomáhá včas nalézt řešení tam, kde je potřeba najít shodu nebo narovnat vztahy v případech, kdy se významně narušila důvěra mezi aktéry (např. medializované případy nekomunikovaného slučování škol apod.). Cílem je podpora vyšší kvality škol. Osobní setkání se školským ombudsmanem se mnohdy stává prostředkem k předání stížnosti, také jsou realizovány telefonické žádosti o radu. K vyřešení většiny podaných stížností, případně žádostí o radu či pomoc stačila odborně zpracovaná odpověď věcně příslušného útvaru MŠMT nebo odborného poradce. Odpověď pomůže stěžovateli v dalším jednání, slouží jako věrohodný argument. V rámci šetření konkrétních stížností se vždy ombudsman obrací na všechny účastníky sporu se žádostí o součinnost a poskytnutí potřebných informací, na ČŠI se žádostí o informaci, zda na uvedené škole proběhlo v poslední době šetření a s jakými závěry, v případě šikany pak na odborné poradce. Ze strany ombudsmana je doporučováno pokračovat v zavedeném systému práce, směřovat na zdravé (pozitivní, přátelské) klima ve školách. Pozitivní klima školy žáky, učitele a rodiče sblížuje. Naopak negativní klima působí nepříznivě na atmosféru ve škole, je podhoubím pro spory, nekázeň a vznik šikany. Tam, kde nefunguje komunikace mezi pedagogy, vedením a zřizovateli škol, nemůže správně fungovat ani prevence.

Oblast extremismu a prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí a k ochraně uměleckých a kulturních hodnot je nedílnou součástí **rámcových vzdělávacích programů pro základní školy** (dále jen „RVP ZV“). V současné době jsou RVP ZV revidována a aktualizována.

V oboru **Dějepis na druhém stupni základních škol** je v RVP ZV tato tematika začleněna v tematickém okruhu Moderní doba, zejména v očekávaných výstupech:

- Žák rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.
- Žák charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.
- Žák na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.

V oboru **Výchova k občanství** se prezentuje v tematickém okruhu Člověk ve společnosti, hlavně v očekávaných výstupech:

- Žák objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.
- Žák rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti.

Problematika extremismu je dále součástí průřezového tématu Multikulturní výchova, zejména v tematických okruzích: Kulturní rozdíly, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita a Princip sociálního smíru a solidarity. Prostor se dále nabízí i v doplňkovém vzdělávacím oboru Etická výchova.

Obsahem všech **rámcových vzdělávacích programů pro střední vzdělávání** je průřezové téma Občan v demokratické společnosti a vzdělávací oblast Společenskovední vzdělávání, kde je extremismus a boj proti extremismu začleněn. Dále pak záleží na podmínkách a možnostech školy, jak tento pojem dále rozpracuje ve svých školních vzdělávacích programech. Střední školy, které vzdělávají žáky v oborech 68-42-M/01 Bezpečnostně právní činnost, mají problematiku extremismu ve svých programech rozpracovanou ve větším rozsahu než školy vzdělávající žáky v ostatních oborech s maturitní zkouškou nebo výučním listem.

6.6. Úřad vlády

Agentura pro sociální začleňování usiluje o pozitivní změnu na úrovni místních samospráv ve spolupracujících obcích a mikroregionech s dopadem na místní politiky sociálního začleňování. Propojuje subjekty na místní úrovni tak, aby spolupracovaly při sociálním začleňování. Zároveň podporuje obce a jejich svazky v jejich snaze zajišťovat či pomáhat zajistit všem občanům rovný přístup ke vzdělávání, bydlení, zdravotní péči, zaměstnání, sociálním službám, sociální práci, komunitním aktivitám, bezpečí a prevenci dalšího sociálního vyloučení. Agentura podporuje opatření, která pomohou samosprávám v procesu sociální integrace obyvatel ohrožených sociálním vyloučením a v rozvoji sociálně vyloučených lokalit v kontextu a zájmu celé obce a všech jejích občanů. V rámci spolupráce poskytovala Agentura obcím také poradenství s přípravou projektů, podávaných ve specializovaných výzvách a podporovala jejich aktivity. Podpořené projekty místních aktérů realizují konkrétní aktivity cílící na sociální změnu.

Obecní samosprávy a jejich partneři v rámci lokálního partnerství využívaly odborné poradenství při plánování opatření v oblasti problematiky prevence kriminality a zvýšení pocitu bezpečí v lokalitách. 7. února bylo Agenturou realizováno v Praze pracovní setkání zástupců samospráv „**Rozvoj obce v kontextu sociálního začleňování**“, které se mimo jiné týkalo Aplikace osvědčených nástrojů prevence kriminality v sociálně vyloučených lokalitách s příklady dobré praxe z Kolína a Moravského Berouna.

Agentura **reagovala také na konkrétní incidenty**. Při incidentech mezi Romy a majoritní společností ve spolupracujících obcích komunikují pracovníci Agentury se zástupci samospráv, Městské policie a Policie ČR. Dále se účastní pracovních jednání a krizových skupin a spolupracují při zavádění opatření. V roce 2019 spolupracovala Agentura s městem Sokolov po incidentu v srpnu 2019 a ve Dvorcích na Bruntálsku v únoru 2019. Další incident se odehrál v měsíci srpnu v Moravském Berouně, kde došlo k potyčce mezi Romy a několika občany majoritní společnosti. Tato událost pokračovala sepsáním petice s žádostí, aby vedení města řešilo problematiku soužití mezi Romy a místními majoritními obyvateli.

V roce 2019 Agentura realizovala tematický výzkum Vývoj percepce pocitu bezpečí a strachu z kriminality obyvatel v Břeclavi.